

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

Bakalářská práce

Zvláštní orgány obce a kraje

Předkládá: Adam Popelka

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Zvláštní orgány obce a kraje “
zpracoval sám a uvedl jsem všechny použité prameny.“

Poděkování

Mé poděkování věnuji vedoucímu práce JUDr. Tomášovi Loudovi, CSc. za pozornost, kterou věnoval mé práci a za jeho odborné rady při vypracování této bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod	7
2. Orgány obce	9
2.1. Zastupitelstvo obce	9
2.2. Rada obce	11
2.3. Starosta obce	12
2.4. Obecní úřad	13
2.5. Orgány zastupitelstva obce a rady obce	13
3. Zvláštní orgány obce	15
3.1. Obecní policie	16
3.2. Komise pro projednávání přestupků	19
3.3. Komise pro sociálně-právní ochranu dětí	20
3.4. Bezpečnostní rada obce	22
3.5. Povodňová komise obce	24
3.6. Rada obcí pro udržitelný rozvoj území	25
4. Orgány kraje	27
4.1. Zastupitelstvo kraje	28
4.2. Rada kraje	30
4.3. Hejtman kraje	31
4.4. Krajský úřad	32
4.5. Orgány zastupitelstva kraje a rady kraje	34
5. Zvláštní orgány kraje	36
5.1. Bezpečnostní rada kraje	37
5.2. Krizový štáb kraje	39
5.3. Povodňová komise kraje	40
6. Závěr	42
7. Resumé	44
8. Použitá literatura a ostatní zdroje	45

1. Úvod

Jako téma bakalářské práce jsem si vybral zvláštní orgány obce a kraje. Tedy orgány, které jsou zřizovány v případech stanovenými zvláštním zákonem územně samosprávnými celky, v tomto případě obce a kraje pro výkon přenesené působnosti a patří mezi nedílnou součást územní samosprávy. Zvláštní orgány obce i kraje jsou vždy zřizovány nejvyšším činitelem daného samosprávného celku, v případě obce starostou a v případě kraje hejtmánem.

V úvodu práce nejprve přiblížím samotný rozbor a definici jednotlivých orgánů obce, kterými jsou zastupitelstvo a rada obce, kde u těchto orgánů vysvětlím jejich důležitost a případnou zákonnou úpravu. Dalšími orgány jsou starosta, obecní úřad, tady se budu nejvíce zabývat funkcí starosty a jeho postavení vůči všem orgánům obce, v případě obecního úřadu půjde o základní vymezení a postavení úřadu jako takového. Jako posledními orgány, kterými se budu kromě zvláštních orgánů obce zabývat, jsou orgány zastupitelstva obce a rady obce, tedy zejména vznik povinných výborů zastupitelstva obce, kterými jsou finanční, kontrolní výbor a případně také výbor pro národnostní menšiny a dále vznik komisí rady obce, kterými jsou přestupková komise a komise pro výchovu a vzdělávání.

V druhé části práce se budu věnovat zvláštním orgánům obce, a to nejprve jejich samotnému vzniku. V otázce vzniku, se bude především věnovat možnostem a podmínkám zřízení těchto orgánů, funkcí starosty při otázce zřizování a řízení zvláštních orgánů a dále výkon přenesené působnosti těchto zvláštních orgánů a jejich funkčnost vůči výkonu obce.

Po samotné definici zvláštních orgánů obce, se budu věnovat konkrétně každému jednotlivému zvláštnímu orgánu. Mezi základní a nejčastěji zřizované zvláštní orgány obce, které budu definovat, patří obecní policie, kde se budu zabývat zřízením formou obecně závazné vyhlášky a zákonnou úpravou. Mezi další zvláštní orgány obce patří komise pro projednávání přestupků, komise pro sociálně právní ochranu dětí, bezpečnostní radu obce, povodňovou komise a radu obce pro udržitelný rozvoj území. U všech výše uvedených zvláštních orgánů obce, se budu zabývat formou zřízení, funkcí pro danou obec, funkcí starosty v konkrétním zvláštním orgánu a právní úpravou daného zvláštního orgánu obce. Dále také budu definovat rozdíly a pokusím se vysvětlit rozdíly mezi zvláštními orgány kraje, jakožto orgány, které jsou zřizovány starostou v případech stanovených zvláštním zákonem a orgány zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce.

V třetí části své práce se budu zabývat orgánům kraje. Nejprve se pokusím shrnout a rozebrat jednotlivé orgány kraje, kterými jsou zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtmán kraje, krajský úřad a orgány zastupitelstva kraje a rady kraje. Další orgán, který budu definovat, bude zvláštní orgán kraje, tedy druhá část mého zadání. V otázce zvláštních orgánů kraje se budu stejně jako u zvláštních orgánů obce zabývat nejprve samotným vznikem zvláštních orgánů kraje, jejich funkcí a dopadů na samotný kraj, funkci hejtmána kraje při zřizování a činnosti zvláštních orgánů a při výběru členů jednotlivých zvláštních orgánů.

V závěrečné části své práce se budu zabývat zvláštním orgánům kraje jmenovitě. Mezi zvláštní orgány zařadíme především bezpečnostní radu kraje, krizový štáb kraje a

povodňovou komisi kraje. Stejně jako u zvláštních orgánů obce se budu každým zvláštním orgánem kraje zabývat dopodrobna, tedy budu definovat jejich možný vznik dle ustanovení zvláštního zákona, dále funkci hejtmána kraje v jednotlivých zvláštních orgánech kraje, činnost orgánu a členské obsazení jednotlivých orgánů.

2. Orgány obce

Obec definujeme jako základní samosprávné společenství občanů, které patří mezi veřejnoprávní korporace a mezi její znaky, které vytváří podstatu obce, patří:

- územní základ obce
- osobní základ obce
- právo na samosprávu

Obec je v rámci své samostatné i přenesené působnosti spravována svými orgány. Jedinou výjimku tvoří v rámci samostatné působnosti místní referendum. Nejvyšším samosprávným orgánem je zastupitelstvo obce, kterému náleží hlavní rozhodovací pravomoc v oblasti samostatné působnosti. Od zastupitelstva obce jsou také dále odvozovány další orgány obce, mezi které patří rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

2.1. Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce charakterizujeme jako jediný zakotvený orgán, se kterým počítá Ústava, a to v čl. 101 odst. 1, kde je uvedeno, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem¹. Současně definujeme zastupitelstvo jako kolektivní, volený a nejvyšší samosprávný orgán obce, kterému náleží rozhodující oprávnění v oblasti samostatné působnosti a od jehož činnosti jsou odvozeny další orgány obce. Zastupitelstvo je v některých záležitostech samostatné působnosti řízeno zákonem, zejména §103 a 105 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, naopak §84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích umožňuje zastupitelstvu právo vyhradit si další pravomoc v samostatné působnosti. Mezi záležitosti vyhrazené zákonem patří např. vydávání obecně závazných vyhlášek obce, rozhodování o vyhlášení místního referenda. Rozhodování v oblasti přenesené působnosti a v oblasti správního řízení se obci nepřisluší s výjimkou, kdy v obci není volena rada obce.

Zastupitelstvo obce je voleno na čtyři roky dle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Řádné volby do zastupitelstev obce vyhláší prezident republiky nejpozději 90dnů před konáním voleb. Počet členů zastupitelstva stanoví dosavadní zastupitelstvo nejpozději 85dnů před konáním voleb do zastupitelstva obce.

Tabulka č. 1 : Počet členů v zastupitelstvu obce

Počet obyvatel	Počet členů v zastupitelstvu
do 500	5-15
nad 500 do 3000	7-15
nad 3000 do 10 000	11-25
nad 10000 do 50 000	15-35
nad 50 000 do 150 000	25-45
nad 150 000	35-55

Zdroj: autor, dle §68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

¹ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015, xxi, 319 stran. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-758-4. Str. 141

Dodatečné volby se konají v případě, že nedojde v zákonem stanovené lhůtě ke zvolení zastupitelstva. Třetí možností voleb do zastupitelstva obcí jsou volby opakované, které se konají za předpokladu, že soud shledá návrh na neplatnost voleb jako oprávněný. Opakované volby vyhlásí ministr vnitra do 30- ti dnů po usnesení o neplatnosti voleb příslušného soudu. Čtvrtou a poslední možností voleb, jsou volby nové, které se konají pokud se počet členů zastupitelstva sníží o více než polovinu, oproti zákonem určeného počtu členů zastupitelstva a nejsou zvoleni náhradníci, nebo se počet členů zastupitelstva sníží pod pět, nebo dojde-li ke vzniku nové obce, nové městské obvodu či městské části. Nové volby vyhlásí ministr vnitra a nesmí se konat v posledních šesti měsících funkčního období zastupitelstva obce.

Výkon funkce v zastupitelstvu obce je neslučitelná s výkonem funkce zaměstnance v dané obci, nebo s výkonem funkce zaměstnance v pověřeném obecním, krajském nebo finančním úřadu. Funkce člena zastupitelstva se rozlišuje na dvě skupiny z hlediska výkonu funkce, nebo také z hlediska odměňování:

- **uvolněný člen zastupitelstva** – osoby, které byly pro výkon funkce člena zastupitelstva uvolněny z předchozích zaměstnání a současně s výkonem funkce člena zastupitelstva zaměstnání nevykonávají
- **neuvolněný člen zastupitelstva** – osoby, které funkci člena zastupitelstva vykonávají současně se svým zaměstnáním

Uvolněným členům zastupitelstva náleží dle §71 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích měsíční odměna a odměna při skončení funkčního období. Odměna je vyplácena z rozpočtu obce dle nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon členům zastupitelstev. Neuvolnění členové zastupitelstva mají nárok na měsíční odměnu dle stejného předpisu jako uvolnění členové zastupitelstva.

Zvolený zastupitel získává svůj mandát zvolením k okamžiku ukončené hlasování. Zastupitel je dále po svém zvolení povinen na prvním zasedání složit slib k rukám předsedajícího ve znění: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejich občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.*“² Členové zastupitelstva jsou právně odpovědní za své chování, konkrétně za své případné trestné činy, přestupky nebo delikty a to na základě odpovědnosti vyžadující zavinění, neboť členové zastupitelstva nejsou nositeli imunity.

Působnost zastupitelstva je vykonávána na pravidelných zasedáních, svolávaných a řízených starostou, konaných dle potřeb dané obce, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva se koná na území dané obce, a je veřejně příslušné veřejnosti, ovšem obec je povinna vždy před konáním zastupitelstva, nejdéle sedm dní předem, zveřejnit program konaného zastupitelstva a zveřejňovat usnesení a zápis z konaného zastupitelstva. Zápis o konaném zastupitelstvu musí být podepsán starostou a místostarostou obce a dále určenými ověřovateli³.

2 KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, 2000, 228 s. ISBN 80-7201-250-9. Str. 79

3 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 228

2.2. Rada obce

Radu obce charakterizujeme jako výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti, který se ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Pravomoc má rada obce zejména v samostatné působnosti, výjimkou může být nařízení obce, které spadá do výkonu přenesené působnosti.

Rada obce je volena v obcích, kde počet členů zastupitelstva je větší než 15 a je tvořena starostou, místostarostou a ostatními členy, kteří byly zvoleni zastupitelstvem obce. Tvoří ji nejméně 5 a nejvíce 11 členů, kdy počet členů musí být vždy lichý. V případě, že je v obci počet členů zastupitelstva nižší než 15 se rada nevolí a její pravomoc vykonává starosta obce. Členové rady obce mohou být odvolány zastupitelstvem a v případě, že starosta nebo místostarosta obce je odvolán z funkce, nebo se funkce vzdá, přestává být i členem rady obce. Výkon funkce a radě obce je tedy vázán na funkci člena zastupitelstva.

Schůze rady nejsou jako u zasedání zastupitelstva veřejné a konají se dle potřeby. O každé schůzi rady musí být pořízen zápis. Rada je schopna se usnášet v případě, že je přítomna nadpoloviční většina všech členů a k platnému usnesení nebo rozhodnutí, je třeba nadpoloviční většina všech jejich členů⁴. Rada je povinna vydat a jednat na základě svého jednacího řádu, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady obce. Prakticky se jedná o stejné ustanovení, jako v § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve kterém je stanoven jednací řád zastupitelstva obce.

Pravomoci rady obce jsou vyhrazeny v § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, můžeme je také rozdělit do několika skupin:

- příprava návrhů pro jednání zastupitelstva a zabezpečování plnění jím přijatých usnesení
- zabezpečení hospodaření obce podle zastupitelstvem schváleného rozpočtu a provádět rozpočtová opatření v rozsahu, která stanoví zastupitelstvo dané obce
- řešení otázek vnitřní organizace obce
- rozhodování o nájemních smlouvách a výpůjčkách
- vydávání nařízení obce
- plnění funkce zřizovatele nebo zakladatele vůči právnickým osobám nebo organizačním složkám založeným nebo zřizovaným zastupitelstvem obce
- oprávnění projednávat správní delikty právnických a fyzických osob v případě skutkové podstaty, která je vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích
- rozhodovat ve věcech obce u obchodní společnosti, kde je obec jako jediný společník.

Dojde-li ke skutečnosti, že je odvolána rada obce jako celek a není dosud zvolena nová rada obce, vykonává pravomoc obce dosavadní rada, která byla odvolána do doby, než bude zvolena rada nová, nebo do zvolení starosty, pokud se rada v dané obci nevolí. Tímto krokem je zajištěno nepřerušování plnění funkce v mezidobí, je však zřejmé, že rada obce by v tomto období měla plnit jen ty úkoly, které týkající se běžného chodu obce a nevydávat žádné zásadní rozhodnutí.

4 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 233

2.3. Starosta obce

Starosta jako orgán obce zastupuje a reprezentuje obec navenek. Starosta je volen zastupitelstvem obce na funkční období čtyři roky a musí být pro výkon své funkce občanem České republiky. Starosta je dále také členem zastupitelstva obce i případně členem rady obce a ze své funkce se zodpovídá zastupitelstvu obce. Postavení starosty není vymezeno ani upraveno v Ústavě a řídí se tedy dle § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích⁵. Postavení starosty je vztahu k ostatním členům zastupitelstva „prvním mezi sobě rovnými“, ale i pro starostu přísluší některá oprávnění a samostatné funkce. Starostu může v plnění některých úkolů stanovených zákonem zastoupit místostarosta, který je stejně jako starosta volen z řad zastupitelstva a zodpovídá se ze své funkce zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo obce může ze svých řad zvolit jednoho nebo více místostarostů a svěřit jim některé úkoly zejména v oblasti samostatné působnosti. Místostarosta také zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti, nebo také v době, kdy starosta svoji funkci nevykonává, může zastupitelstvo obce místostarostu pověřit výkonem určitých záležitostí v samostatné působnosti.

Starosta je povinen ze zákona ve vztahu k jiným orgánům nebo zaměstnancům obce plnit tyto oprávnění a úkoly:

- svolávat v zákonné lhůtě a zpravidla řídit zastupitelstvo obce a radu obce a také podepsat s ověřovateli zápisy z jednání zastupitelstev a rady obce
- stát v čele obecního úřadu a spolu s místostarostou obce podepisovat právní předpisy obce, jako např. obecné závazné vyhlášky
- řídit obecní policii, je-li v obci zřízena a není-li řízením pověřen jiný člen zastupitelstva obce
- v případech stanovených zvláštním zákonem zřídit zvláštní orgán obce pro výkon přenesené působnosti, dále jmenovat a odvolávat jejich členy
- odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu, pokud je obci tato funkce zřízena
- v případech, kdy se v obci nevolí rada obce, zastává starosta pravomoc rady, v opačném případě může naopak pozastavit usnesení rady do konání dalšího zastupitelstva obce, v jehož pravomoci je rozhodnout o zrušení či přijetí pozastaveného usnesení rady, nutno dodat, že se jedná pouze o záležitosti vydané v samostatné působnosti, do výkonu přenesené působnosti může zastupitelstvo obce zasahovat pouze v případech stanovených zvláštním zákonem
- plnit úkoly obdobné statutárnímu orgánu zaměstnavatele dle zvláštních předpisů vůči tajemníkovi obecního úřadu a uvolněným členům zastupitelstva obce
- pro případ stanovený zvláštním zákonem, může starosta svěřit komisi v určité věci nebo věcech výkon přenesené působnosti

Dojde-li k tomu, že starosta je odvolán z funkce, pravomoc starosty bude dočasně vykonávat místostarosta obce, který byl určen zastupitelstvem k zastupování starosty. Není-li takto určený místostarosta, určí a pověří zastupitelstvo obce některého člena zastupitelstva⁶.

5 KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-758-4. Str. 220

6 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 235

2.4. Obecní úřad

Obecní úřad je orgán úředního typu, kterému přísluší funkce zabezpečování plnění úkolů obce úředního charakteru a samostatné i přenesené působnosti a je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu (je-li tato funkce v dané obci zřízena) a dalšími zaměstnanci obecního úřadu. Organizaci obecního úřadu můžeme považovat za monokratickou, neboť v čele obecního úřadu stojí jedna osoba, v tomto případě starosta obce, který je nadřazen všem osobám, které tvoří obecní úřad. Obecní úřad může být členěn na jednotlivé odbory nebo oddělení, ovšem jen na základě rozhodnutí rady obce. Toto členění se zpravidla aplikuje u středně velkých nebo větších obcí, u menších obcí s malým počtem zaměstnanců obecního úřadu se takovéto členění nedělá. Pro potřeby obecního úřadu, může být zastávána také funkce vedoucí obecního úřadu, neboli vedoucího úředníka, tuto funkci zastává, je-li zřízena jeho funkce, tajemník obecního úřadu na základě zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků.

Základní povinností obecního úřadu, je zřídit úřední desku, která musí být umístěna na místo, které je nepřetržitě veřejnosti přístupné. Zpravidla se tedy umísťuje na budovu obecního úřadu. Pro všechny orgány obce platí jedna úřední deska. Obce mají také povinnost, vedle listinné podoby úřední desky, zveřejňovat obsah úřední desky také dálkovým přístupem⁷. Dojde-li k případu, že obec není schopna zajistit zveřejnění úřední desky dálkovým přístupem, je obec povinna uzavřít s obcí s rozšířenou působností veřejnoprávní smlouvu o zveřejňování obsahu úřední desky dálkovým přístupem. Pro případ, že by se obci nepodařilo tuto veřejnoprávní smlouvu uzavřít, rozhodne krajský úřad tak, že pro danou obec, bude zveřejnění úřední desky dálkovým přístupem zajišťovat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu daná obec patří.

Obecní úřad vykonává svoji funkci jak v samostatné, tak i v přenesené působnosti. V samostatné působnosti plní úkoly uložené zastupitelstvem obce nebo radou obce, dále také vypomáhá v činnosti výborům zastupitelstva obce a komisím rady obce a rozhoduje v případech stanovených zvláštním zákonem. Při výkonu přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou činností, patřících do zastupitelstva obce, rady obce, zvláštní orgánů obce a případně výboru zastupitelstva obce a komisi rady obce⁸.

2.5. Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Zastupitelstvo obce může jako své iniciativní a kontrolní orgány zřídit své výbory. Rada obce může zřídit jako poradní orgány komise.

Povinností každého zastupitelstva dané obce, je zřídit finanční a kontrolní výbory. V případě, že v dané obci, nebo jejím územním obvodu žije více než 10% občanů jiné národnosti než české, je zastupitelstvo obce povinné zřídit také výbor pro národnostní menšiny.

⁷ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-758-4. Str. 230

⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, 2000, 228 s. ISBN 80-7201-250-9. Str. 103

Všechny výbory zastupitelstva obce jsou zastupitelstvu odpovědné a předkládají mu svá stanoviska. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce, kterého volí zastupitelstvo obce. Výbory musí být nejméně tříčlenné a počet členů musí být lichý. K platnému usnesení jednotlivých výborů, musí být vždy vysloven souhlas nadpoloviční většiny všech členů výboru. Členy volí stejně jako předsedu zastupitelstvo obce⁹.

Komise rady jsou zřizovány jako poradní orgány rady obce. Komise předkládají své náměty, stanoviska a návrhy radě obce, které je také odpovědná. V čele stojí předseda komise, který je volen radou obce a dále členové rady, jejich počet členů určuje rada obce. Mezi základní komise patří přestupková komise nebo komise pro výchovu a vzdělávání.

⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, 2000, 228 s. ISBN 80-7201-250-9. Str. 106

3. Zvláštní orgány obce

Zvláštní orgány obce jsou orgány, které jsou zřizovány starostou v případech, které stanoví zvláštní zákon, pro výkon přenesené působnosti dané obce. Zvláštní orgány mohou zřídit všechny druhy obcí, tedy i obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Zřizování těchto orgánů, má za úkol výkon státní správy v dané obci v přenesené působnosti a pro správní obvod obcí s rozšířenou působností či obcí s pověřeným obecním úřadem¹⁰.

Zvláštní orgány obce mohou být zřizovány jako kolektivní orgány, tzv. mnohočlenné, nebo také individuální, tzv. jednočlenné. Do kategorie zřizovaných zvláštní orgánů obce patří nejčastěji obecní policie, komise pro projednávání přestupků, komise pro sociálně-právní ochranu dětí, bezpečnostní rada obce, krizový štáb obce, povodňová komise obce a rada obce pro udržitelný rozvoj území.

Funkci starosty při zřizování zvláštní orgánů obce můžeme považovat za velmi důležitou, neboť je zodpovědný za její zřizování, dále je také zodpovědný za jmenování a případně odvolání členů jednotlivých zvláštních orgánů obce. Výjimka při zřizování zvláštních orgánů obce je u zřizování obecní policie, která může dle § 84 zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích v odst. písm. o) být zřízena zastupitelstvem obce, nebo jejím členem a to na základě vydané obecně závazné vyhlášky¹¹. Na druhou stranu nenajdeme žádnou zákonnou úpravu či soudní judikaturu, která výslovně nařizuje starostovi, kdy a za jakých podmínek musí zřídit zvláštní orgán obce. Zřízení toho orgánu, je tedy výslovně na uvážení starosty. Pokud starosta zvláštní orgán nezřídí, vykonává působnost zvláštního orgánu obecní úřad. Při zřizování některých orgánů dochází k tomu, že zvláštní orgán je sice obligatorně zřízen starostou, ale fakultativně, tedy jako fakultativní orgán jej zřizuje rada obce. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích nestanovuje přesné vymezení těchto orgánů, tedy nevymezuje jednotlivé druhy nebo typy zvláštních orgánů, jak již bylo uvedeno, tyto orgány se řídí zvláštními zákony.

Do čela zřízeného zvláštního orgánu obce jmenuje starosta osobu, která musí být splňovat požadavky a musí mít tzv. zvláštní odbornou způsobilost, neboť se jedná o výkon státní správy. V případě obce, se tento požadavek vztahuje na zaměstnance obecního úřadu. Tedy prokázání zvláštní odborné způsobilosti pro osobu stojící v čele zřízeného zvláštního orgánu platí povinnost složit odbornou zkoušku zvláštní odborné způsobilosti, nebo musí prokázat rovnocennost dosaženého vzdělávání pro splnění požadavků pro tento výkon státní správy¹². Zákonný požadavek tzv. zvláštní odborné způsobilosti není povinností pouze v jednom případě, a to, když v čele zvláštního orgánu obce stojí přímo starosta dané obce. Tento ojedinělý postup se týká pouze krizového štábu obce a případně povodňové komise obce a rady obcí pro udržitelný rozvoj území. Ostatní zřizované zvláštní orgány obce mají ve svém čele osobu odborně způsobilou.

10 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 245

11 KLÍMA, Karel. *Odpovědnost územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-87956-09-0. Str. 275

12 VEDRAL, Josef. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-597-1. Str. 554

3.1. Obecní policie

Obecní policie je nejčastěji zřizovaný zvláštní orgán obce. Zřízení samotného orgánu vychází ze zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kde je upraven vznik obecní policie jako zvláštního orgánu obce. Ke zřízení obecní policie jako zvláštního orgánu obce dochází formou obecně závazné vyhlášky vydané zastupitelstvem dané obce. Základní funkcí obecní policie, je jakožto policejního orgánu, udržování veřejného pořádku v dané obci, tedy záležitostí spadajících do samostatné působnosti obce. Můžeme také definovat jako výkonný nástroj obce, jehož prostřednictvím, je obci zajišťován klid a pořádek. K zřízení obecní policie má oprávnění každá obec, nikoliv však povinnost. Obecní policie je vůči obci plně podřízena, ovšem obec je plně odpovědná za výkon činnosti obecní policie¹³, a zároveň postrádá jakýsi nadřazený nebo organizační sjednocovací prvek.

Je-li obecní policie zřízena v obci, která je dle § 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích městem, nebo dle § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích statutárním městem, je obecní policie nazývána městskou policií. Stejně nařízení platí v Praze.

Historii obecní policie najdeme již v před rokem 1938, dále také z činnosti inspekce veřejného pořádku národních výborů dle nařízení vlády ČSR č. 1/1972 Sb. Historicky byl největším problémem obecní policie neodbornost obecních strážníků a také nedostatečný výcvik. Po roce 1989 bylo obcím svěřeno zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku do samostatné působnosti a s tím souviselo zákonné oprávnění obecního zastupitelstva zřídit na základě zvláštního zákona na svém území obecní policii¹⁴. Obec přitom mohla prostřednictvím své obecní rady uložit útvarem Policie ČR úkoly k zajištění záležitostí veřejného pořádku, nicméně Policie ČR tyto úkoly plnila vedle dalších úkolů plynoucích ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a pro samotnou obec bylo výhodnější zřídit si vlastní obecní policii, která jí bude plně podřízena. Samotný zákon č. 553/1991 Sb., vycházel dle důvodové zprávy ze zkušeností z výkonu činnosti obecní policie před rokem 1938.

Vymezení obecní policie z hlediska právní formy, můžeme chápat jako organizační složku obce, ovšem bez právní subjektivity a zároveň není právnickou osobou. Právní úkony spojené s výkonem obecní policie v dané obci může činit starosta obce, případně pověřený člen zastupitelstva, který je v postavení ředitele obecní policie.

Výkon funkce obecní policie se vztahuje na územní obvod dané obce, případně může dojít k uzavření veřejnoprávní smlouvy v souladu §3a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii pro území jiné obce, kde dojde k vyhlášení nouzového stavu, nebo stavu nebezpečí či ohrožení. Tato obec uzavře veřejnoprávní smlouvu s obcí, která zřídila na svém území obecní policii. Účastníkem veřejnoprávní smlouvy smí být pouze ta obec nebo obce, které na svém území nezřídily obecní policii. K uzavření veřejnoprávní smlouvy musí vydat souhlas krajský úřad. Stejně ustanovení platí pro případnou změnu ve smlouvě.

13 KLÍMA, Karel. *Odpovědnost územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-87956-09-0. Str. 276

14 VETEŠNÍK, Pavel a Luboš JEMELKA. *Zákon o obecní policii: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9. Str. 47

Okruh záležitostí, které spadají do výkonu obecní policie v dané obci, jsou specifikovány v §2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. V první řadě se o zabezpečení obce v oblasti veřejného pořádku, mezi které patří ochrana a bezpečnost osob a majetku obce v rámci pořádkového dozoru. Tyto záležitosti připadají primárně do okruhu Policie ČR. Je tedy třeba zmínit, že z pohledu obecní policie jsou tyto záležitosti vykonávány pomocně, tedy sekundárně. Při zabezpečení veřejného pořádku dochází také k odhalování přestupků či jiných správních deliktů, jejichž řešení je ovšem v kompetenci obce, případně příslušného obecního úřadu, nebo jinému správnímu orgánu, kterému náleží jeho projednání. Obecní policie může některé přestupky uvedené v §86 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích projednávat sama v blokovém řízení. V oblasti veřejného pořádku jde především o dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití¹⁵. Další záležitosti se týká dodržováním obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, které jsou v dané vydané a platné. Mezi nejčastější obecně závazné vyhlášky patří obecně závazná vyhlášky k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v dané obci, dále obecně závazná vyhláška pro stanovení pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství nebo o stanovení zóny s omezením provozu motorových vozidel. Zatímco obecně závazné vyhlášky jsou vydávány výhradně v samostatné působnosti, nařízení obce je vydávané pro výkon přenesené působnosti.

Obecní policie se také podílí na plynulém a bezpečném provozu na místních pozemních komunikacích, ovšem role obecní policie je v tomto případě sekundární, neboť hlavní role náleží policii ČR. Konkrétní rozsah obecní policie při zajištění plynulého a bezpečnostního provozu je uveden v § 17 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Zejména se jedná o oprávnění měření rychlost vozidel za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. Toto oprávnění je ustanoveno v §79 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 480/2008 Sb.

Jak již bylo uvedeno, obecní policie je povinna spolupracovat s Policií ČR. Tato spolupráce je vymezena na úseku výkonu povinností a oprávnění strážníků obecní policie a byla upravena nařízením vlády č. 397/1992 Sb., které bylo přijetím zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky zrušeno a bylo upraveno v § 16 tohoto zákona. Mezi základní povinnosti strážníka obecní policie ve vztahu k spolupráci s policií ČR je oznámit policii bez zbytečného odkladu podezření, že byl spáchán trestný čin a dále zajistit místo trestného činu před možným vstupem neoprávněných osob¹⁶. Dále je obecní policie oprávněna pro nezbytné plnění svých úkolů a povinností požadovat poskytnutí údajů z informačních systémů policie ČR, a to zejména ve věcech:

- hledání a pohřešování osob
- hledání a pohřešování věcí
- odcizení motorových vozidel a odcizení registračních značek motorových vozidel
- zjištění totožnosti osob, které byly předvolány nebo omezeny na osobní svobodě

¹⁵ MATES, Pavel, Jindřich ŠKODA a František VAVERA. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-604-2. Str. 40

¹⁶ VETEŠNÍK, Pavel a Luboš JEMELKA. *Zákon o obecní policii: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9. Str. 50

Obecní policie dále spolupracuje se státními orgány, orgány územních samosprávných celků a orgány veřejné správy. Spolupráce se státními orgány a orgány územních samosprávných celků je stejně jako u spolupráce s Policií ČR realizována na úseku výkonu povinností a oprávnění strážníka obecní policie a v rozsahu stanoveném v zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Ve spolupráci se státními orgány se zamýšlí především spolupráce dle § 2 písm. i) kde se jedná o poskytnutí údajů Ministerstvu vnitra o obecní policii za účelem zpracování statistických údajů, dále také spolupráce se státními orgány může být na základě zvláštního zákona, kde v ustanovení § 122 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích musí mít Ministerstvo vnitra, Policie ČR, Vojenská policie, obecní policie a BIS přístup do centrálního registru řidičů. Ve spolupráci s orgány územně samosprávných celků jde především o oznámení podezření příslušnému orgánu, do jehož působnosti patří spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu. Další spolupráce obecní policie se týká orgánů veřejné správy a je stanovena ve zvláštních předpisech, jako např. v zákoně o ochraně přírody a krajiny, v zákoně o lesích, v zákoně o myslivosti, v zákoně o Vojenské policii, v zákoně o rybářství, v zákoně o veterinární péči a ve vyhlášce č. 553/2002 Sb., která stanovuje hodnoty zvláštních imisních limitů znečišťujících látek¹⁷.

V čele obecní policie stojí starosta nebo jiný člen zastupitelstva, který byl do funkce pověřen zastupitelstvem obce. Řídící osoba obecní policie může pro plnění některých úkolů při řízení obecní policie pověřit strážníka, který splňuje podmínky stanovené v § 3 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kde je uvedeno, že podmínka se vztahuje jen na určeného strážníka, kterými jsou např. ředitel či velitel obecní policie¹⁸. Obec vystupuje vůči obecní policii v rámci pracovněprávních vztahů jako zaměstnavatel a starosta zastává funkci obdobnou statutárnímu orgánu zaměstnavatele. Tuto funkci můžeme dle ustanovení § 103 odst. 4 písm. i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a zvláštních právních předpisů přirovnat k postavení starosty vůči tajemníkovi obecního úřadu nebo uvolněným členům obecního zastupitelstva. Jmenování zástupce ředitele či velitele obecní policie zapadá do vnitřních záležitostí dané obecní policie a není upraveno zákonem ani jinou právní úpravou. Postup jmenování zástupce může být ovšem upraven v obecně závazné vyhlášce obce nebo v organizačním řádu obecní policie.

Zaměstnance obecní policie rozdělujeme na strážníky, čekatele a ostatní zaměstnance. Pracovněprávní vztahy strážníků se vztahují k zákoníku práce č. 252/2006 Sb., s odchylkami plynoucích ze zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Strážníkem obecní policie může být občan ČR, který dle §4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii dosáhl věku 21 let, středního vzdělání s maturitou, je bezúhonný, zdravotně způsobilý a prokáže se osvědčením o splnění stanovených odborných předpokladů¹⁹. Toto osvědčení vydává Ministerstvo vnitra po dobu 3 let. Pro čekatele obecní policie platí stejné podmínky jako pro strážníka uvedené v §4 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii s výjimkou osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.

¹⁷ VETEŠNÍK, Pavel a LUBOŠ JEMELKA. *Zákon o obecní policii: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9. Str. 51

¹⁸ KLÍMA, Karel. *Odpovědnost územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-87956-09-0. Str. 278

¹⁹ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 247

3.2. Komise pro projednávání přestupků

Komise pro projednávání přestupků je další typický zvláštní orgán obce zřizovaný starostou obce pro případ zvláštního zákona dle § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích pro výkon přenesené působnosti. K zřízení této komise nepotřebuje starosta souhlas ani nařízení žádného jiného správního orgánu²⁰. Dále je funkce starosty stejně jako u obecní policie velmi důležitá, neboť opět jmenuje a odvolává členy komise pro projednávání přestupků a může také řešit případnou podjatost členů komise pro projednávání přestupků při samotném řízení o přestupcích. Příslušnost komise pro projednávání přestupků se řídí ustanovením § 52 odst. 1 a § 53 odst. 3 zákona č. 220/1990 Sb., o přestupcích.

V závislosti na zřízení této komise se dostáváme k hlavním rozdílům této komise pro projednávání přestupků jakožto zvláštního orgánu obce a přestupkové komise jako komise rady obce. Hlavním rozdílem mezi těmito komisemi je v samotném zřízení. Komise pro projednávání přestupků může být zřízena starostou bez souhlasu jiného správního orgánu, přičemž přestupková komise je zřizována pověřením rady obce se souhlasem zastupitelstva obce. Dále najdeme rozdíly ve jmenování a odvolávání jednotlivých členů, kde u komise pro projednávání přestupků je to v kompetenci starosty obce, tak u přestupkové komise spadá toto rozhodnutí do kompetencí rady obce se souhlasem zastupitelstva obce. Funkce obou komisí jsou velmi podobné, rozdíly najdeme především v již uvedeném zřízení komise a ve jmenování jednotlivých členů komise²¹.

Obecní úřad může dokonce v rámci své působnosti převést na přestupkovou komisi vyřízení jen některých přestupků, ostatní přestupky budou vyřízeny v rámci obecního úřadu. Je ovšem nezbytné, aby obecní úřad vymezil, jaké přestupky bude který orgán vyřizovat. Jak již bylo uvedeno, můžou vedle těchto komisí projednávat přestupky také obce v rámci obecních úřadů.

Obec může v případě, že není schopna vyřizovat svěřenou agendu přestupků v oblasti přenesené působnosti, nebo svěřenou agendu považuje za neefektivní, uzavřít dle § 63 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí ve stejném správním obvodu, kde na základě této smlouvy budou orgány obce vykonávat přenesenou působnost pro orgány jiné obce, která je účastníkem této veřejnoprávní smlouvy²². Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat zákonem daná kritéria, mezi které patří označení účastníků smlouvy, dobu trvání smlouvy, rozsah přenesené působnosti, kterou budou orgány jedné obce vykonávat pro orgány druhé obce a způsob úhrady nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti a případně stanovení výše těchto nákladů. K uzavření veřejnoprávní smlouvy musí vydat souhlasné stanovisko krajský úřad.

Veřejnoprávní smlouva může být dále uzavřena mezi dvěma či více obcemi s rozšířenou působností, ovšem všechny obce, které budou účastníky veřejnoprávní smlouvy, musí být ve správním obvodu příslušného krajského úřadu.

20 JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H.Beck, 2011. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-355-4. Str. 278

21 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 215

22 JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H.Beck, 2011. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-355-4. Str. 284

Souhlas k uzavření této smlouvy musí dát ministerstvo vnitra, které vydání souhlasu projedná s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem.

Projednání přestupků v rámci komise pro projednávání přestupků probíhá v řízení před komisí, která musí mít tříčlenné složení. K usnášení se této komise je potřeba dle ustanovení § 122 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích přítomnost nejméně dvou členů této komise. V čele této komise musí být vždy osoba s právnickým vzděláním, nebo případně se zvláštní odbornou způsobilostí pro projednávání přestupků získanou dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících samosprávných celků. Hlasování této komise řídí předseda komise, který hlasuje jako poslední a jeho hlas nemá při rovnosti hlasů rozhodovací váhu²³. Dále je každý člen komise povinen hlasovat jednotlivě a na základě vlastního uvážení a rozhodnutí. O každém provedeném hlasování se pořizuje protokol o hlasování, který podepisují všichni členové komise.

3.3. Komise pro sociálně-právní ochranu dětí

Komise pro sociálně právní ochranu dětí je z hlediska ostatních poskytovatelů sociálně-právní ochrany dětí zcela specifickým orgánem. Sociálně-právní ochrana dětí je poskytován specializovanými orgány určenými na základě § 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, kde je vymezena i jejich působnost. Obecnými orgány určenými k sociálně-právní ochraně dětí jsou soudy, mezi další orgány, které poskytují sociálně-právní ochranu dětí, zařazujeme obecní úřady s rozšířenou působností, obecní úřady, krajské úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí²⁴. Tyto orgány plní ovšem také jiné úkoly v rámci státní správy a územní samosprávy.

Je nutno dodat, že sociálně-právní ochranu dětí mohou také poskytovat obce a kraje, a to v rámci samostatné působnosti a případně nějaké další orgány či fyzické nebo právnické osoby, které byly výkonem sociálně-právní ochrany dětí pověřeny.

Obecně fungování sociálně-právní ochrany dětí chápeme jako předcházení vzniku případných problémů ve vývoji či ve výchově dítěte. Působení ochrany vždy směřuje k obnovení narušení funkcí rodiny. Aby bylo možné účinnosti ochrany dětí, je třeba vědět o rodinách s dětmi, které potřebují nějakou formu pomoci a případným problémům předjímat formou preventivních a poradenských opatření. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ukládá obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností možnost přijímat opatření za účelem možnosti sledování život daného dítěte v rodině, ve škole a dalších prostředích, v kterých dítě žije a mají tak dostatek času zajistit dítěti potřebnou ochranu a případně nalézt potřebné řešení vzniklé situace.

V oblasti preventivní a poradenské činnosti stanovuje dle § 10 až 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí příslušnost obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností několik důležitých činností, které vedou k zajištění již zmíněného opatření v oblasti prevence a poradenství.

23 JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H.Beck, 2011. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-355-4. Str. 284

24 KRAUSOVÁ, Lucie a Věra NOVOTNÁ. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. Právní rukověť. ISBN 80-7357-214-1. Str. 30

Toto opatření je možné aplikovat pouze včasným zjištěním případných problémů a zároveň za spolupráce s obecními úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností, které mají jako jeden ze svých hlavních úkolů vyhledávání dětí a rodin s dětmi, které potřebují pomoc²⁵.

Vymezení okruhu dětí, na které se sociálně-právní ochrana dětí vztahuje, najdeme v ustanovení § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Toto vymezené nazýváme demonstrativním výčtem, neboť není možné všechny možné vzniklé situace zakomponovat do zákonné úpravy.

Další vymezení sociálně-právní ochrany dětí, tzv. vymezené rodičovské zodpovědnosti, najdeme v jiné právní úpravě, přesněji v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kde jsou stanovena souhrnná práva a povinnosti při rodičovské zodpovědnosti, jakými jsou péče o nezletilé děti, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, dále zastupování nezletilého dítěte a správu jeho financí. Lze tedy s těchto vymezení usoudit, že sociálně-právní ochrana dětí se aplikuje v případě, že dojde k selhání rodičovské zodpovědnosti. Rodičovská zodpovědnost náleží oběma rodičům, pokud ovšem jeden z rodičů v rodině nežije, nebo není znám či nemá způsobilost k právním úkonům, náleží rodičovská zodpovědnost pouze druhému rodiči. Stejně se postupuje v případě, kdy je jeden z rodičů zbaven rodičovské zodpovědnosti nebo je výkon jeho rodičovské zodpovědnosti pozastaven.

Fungování komise pro sociálně-právní ochranu dětí jakožto zvláštního orgánu obce je oproti ostatním orgánům velmi specifická. Mezi hlavní funkce této komise patří koordinace výkonu ochrany dětí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, kde je tento orgán zřízen. Dále komise může navrhopvat a posuzovat sociálně preventivní programy na ochranu problémových dětí a doporučuje provést opatření, která by měla být uskutečněna v oblasti ochrany dětí před sociálně patologickými jevy.

Samotné členy této komise jmenuje a odvolává starosta dané obce, ve které je komise zřízena. V čele komise stojí předseda, u kterého se na rozdíl od ostatních vedoucích funkcí jiných zvláštních orgánů nevyžaduje odborná způsobilost. Do komise jsou dále voleni zástupce předsedy, případně tajemník komise, který musí být současně zaměstnancem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, kde byla komise zřízena a ostatní členové. Členy komise mohou být členové obecního zastupitelstva, dále také odborníci z oboru pedagogiky, psychologie a zdravotnictví²⁶. Mezi členy komise mohou být také osoby z řad církve, případně občanských sdružení a jiné fyzické či právnické osoby.

Usnášení komise je možné za předpokladu, že je přítomen předseda či jeho zástupce a minimálně dva další členové komise. Na rozdíl od komise pro projednávání přestupků je hlas předsedy komise v případě rovnosti hlasů rozhodujícím. Jednání komise se mohou zúčastnit osoby, kterých se jednání přímo dotýká, ale také osoby, které mohou do projednávané záležitosti vnést nové skutečnosti, které by pomohly případný problém objasnit.

25 KRAUSOVÁ, Lucie a Věra NOVOTNÁ. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. Právní rukověť. ISBN 80-7357-214-1. Str. 35

26 KRAUSOVÁ, Lucie a Věra NOVOTNÁ. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. Právní rukověť. ISBN 80-7357-214-1. Str. 31

Jednání komise se mohou zúčastnit osoby, kterých se jednání přímo dotýká, ale také osoby, které mohou do projednávané záležitosti vnést nové skutečnosti, které by pomohly případný problém objasnit.

Jednání komise se tedy mohou zúčastnit tyto osoby²⁷:

- samotné dítě, je-li to ovšem vhodné a přiměřené k jeho věku a k jeho případným schopnostem
- rodiče nebo jiné osoby, které jsou zodpovědné za výchovu dítěte
- zástupce školy, kterou dítě navštěvuje
- zástupce školského, zdravotnického, ústavního nebo jiného zařízení
- zástupce zaměstnavatele dítěte nebo právnické osoby, u kterého se dítě připravuje na své budoucí povolání
- zástupce pověřené osoby z řad církve, občanského sdružení nebo jiných právnických osob
- fyzické osoby jakožto zřizovatelé školy nebo jiného zařízení pro děti
- fyzické osoby, které mají pověření pro výkon sociálně-právní ochrany dětí
- fyzické osoby zaměstnavatele dítěte, u kterého se dítě připravuje na své budoucí povolání

Na jednání komise je možné přizvat soudce, či státního zástupce, nebo jinou fyzickou osobu, povedou-li jejich výpovědi k objasnění některých skutečností daného případu, který je projednáván.

Účastníkům členů komise a osob, které byly na jednání komise přizvány, náleží dle § 37 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí náhrada mzdy, neboť se jejich účast na jednání považuje za jiný úkon v obecním zájmu²⁸.

Dále náleží členům komise a přizvaným osobám k jednání komise náhrada jízdních výdajů v prokázané výši a náhrada ušlého výdělku, jsou-li tyto osoby výdělečně činné a nejsou v žádném pracovním poměru. Náhrada ušlého výdělku náleží členům komise v prokázané výši nejvýše však 80,- Kč za hodinu, nebo 680,- Kč za jeden den. Uvedené náhrady jsou nejprve předloženy ke schválení a poté propláceny obcí s rozšířenou působností.

3.4. Bezpečnostní rada obce

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností je koordinačním orgánem obce pro přípravu krizové situace dle ustanovení § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení²⁹. Obec tento orgán zřizuje především k zajištění připravenosti obce na řešení mimořádných krizových opatření.

Povinností bezpečnostní rady je zpracovat a posoudit vybrané úkoly krizového plánu kraje, které poté předloží hasičskému záchrannému sboru kraje ke kontrole a zajistit připravenost správního obvodu obce na krizové situace, včetně návrhů opatření.

27 KRAUSOVÁ, Lucie a Věra NOVOTNÁ. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. Právní rukověť. ISBN 80-7357-214-1. Str. 31

28 KRAUSOVÁ, Lucie a Věra NOVOTNÁ. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. Právní rukověť. ISBN 80-7357-214-1. Str. 32

29 MVČR: *Informační servis* [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-obce.aspx>

Způsob, jakým má bezpečnostní rada zpracovat krizový plán kraje je stanoven v § 16 nařízení vlády č. 462/2000Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.³⁰. Další dílčí upřesnění jsou obsaženy v Metodice krizových plánů Ministerstva vnitra ze září 2003.

Bezpečnostní rada obce a případně zřizované krizové štáby jsou upraveny v hlavě III § 24 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a v § 8 a 9 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Bezpečnostní rada obce dále projednává roční zprávu o stavu prostředků pro varování osob ve správním obvodu určené obce a způsob zajištění náhradního varování, evakuace osob z ohroženého území, zprávu o činnosti a připravenosti složek integrovaného záchranného systému umístěných ve správním obvodu určené obce, především hasičského záchranného sboru a městské policii.

Dále projednává informace o financování krizových opatření ve správním obvodu určené obce, podmínky nouzové přežití evakuovaných obyvatel, zprávu o hodnocení krizové situace, a zároveň zprávu o přijatých opatřeních a případně vnější havarijní plány.

Předsedou bezpečnostní rady obce a zároveň vedoucím orgánu krizového řízení je starosta dané obce, kde je zvláštní orgán zřízen. Starosta také jmenuje místopředsedu bezpečnostní rady, popřípadě tajemníka bezpečnostní rady a ostatní členy bezpečnostní rady obce.

Místopředseda rady je rovněž místostarostou obce a tajemník rady musí být rovněž zaměstnancem dané obce. Mezi ostatní členy patří většinou velitelé jednotlivých složek integrovaného záchranného systému, tedy velitel hasičského sboru, velitel obecní či městské policie (pokud je v dané obci, nebo správním obvodu zřízena), vedoucí územního odboru Policie ČR a případně také velitel sboru dobrovolných hasičů dané obce.

Jednání bezpečnostní rady svolává a řídí předseda, v případě jeho nepřítomnosti řídí jednání pověřený člen bezpečnostní rady. Pravidelné jednání bezpečnostní rady se uskutečňuje minimálně dvakrát v roce podle vypracovaného pracovního plánu bezpečnostní rady na kalendářní rok, nebo na základě odůvodněné písemné žádosti člena bezpečnostní rady obce.

Členové bezpečnostní rady jsou povinni zúčastnit se každého jednání bezpečnostní rady, jen ve výjimečných případech a se souhlasem předsedy bezpečnostní rady mohou být zastoupeni, a to pouze pověřených pracovníkem svého úřadu. Na jednání bezpečnostní rady může předseda bezpečnostní rady také přizvat zástupce správních úřadů působících na teritoriu dané obce, občanských sdružení, odborníky z řad dané problematiky nebo další odborné osoby. O každém jednání bezpečnostní rady je pořizován zápis a zvukový záznam. Jednání bezpečnostní rady se řídí jednacím řádem, jakožto vnitřním předpisem bezpečnostní rady a je zpravidla neveřejné, nerozhodl-li předseda rady jinak.

30 VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1723-7. Str. 27

Starosta si ve spolupráci s bezpečnostní radou obce zřizuje jako svůj pracovní orgán k řešení krizových a mimořádných situací krizový štáb obce s rozšířenou působností³¹. Krizový štáb obce je svoláván při řešení krizové situace a zejména pro zmírnění jejich následků a plní úkoly krizových orgánů při ohlášení stavu ohrožení státu vyhlášeného v souvislosti se zajištěním obrany České republiky a zajištění ochrany obyvatelstva.

Krizový štáb plní úkoly stanovené starostou při koordinaci záchranných a likvidačních prací, při poskytování zdravotnické pomoci, provádí opatření k ochraně veřejného zdraví a organizuje a koordinuje evakuaci. Po zajištění případné evakuace se krizový štáb také podílí na zajištění nouzového ubytování pro evakuované osoby, dále nouzového zajištění pitné vody, potravin pro evakuované osoby dalších nezbytných prostředků nutných k přežití obyvatelstva a zajištění ochrany majetku a veřejného pořádku. Krizový štáb také zabezpečuje součinnost orgánů veřejné správy a složek integrovaného záchranného systému, zejména pak hasičské záchranného sboru příslušného kraje.

Obec je při zajištění krizové situace povinna úzce spolupracovat s krajským úřadem a dalšími orgány kraje, zejména s orgány integrovaného záchranného systému České republiky.

3.5. Povodňová komise obce

Povodňovou komisi jako zvláštní orgán obce zřizuje starosta obce s rozšířenou působností na základě ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. V obcích mimo obce s rozšířenou působností, zřizuje povodňovou komisi vždy rada obce dle ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

Jde o zvláštní ustanovení, neboť mimo obcí s rozšířenou působností, kde povodňovou komisi zřizuje starosta a je zároveň jejím předsedou, tak mimo obcí s rozšířenou působností je povodňová komise zřizována radou obce (pokud je v dané obci zřízena) jako fakultativní orgán. V případě, že rada obce povodňovou komisi nezřídí, vykonává její působnost.

Povodňovou komise obce mimo obce s rozšířenou působností zřizuje, jak již bylo uvedeno rada obce jako svůj zvláštní orgán. Předsedou komise je vždy starosta obce a dalšími členy komise mohou být členové místního obecního zastupitelstva, případně oprávněné fyzické nebo právnické osoby, které mohou provádět opatření či ochranu před povodněmi. Povodňová komise obce je podřízena povodňové komisi obce s rozšířenou působností.

Povodňová komise obce s rozšířenou působností je zřízena starostou, který je zároveň jejím předsedou. Další členové komise jsou jmenováni starostou z řad zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, zástupců dotčených orgánů a fyzických nebo právnických osob způsobilých k provádění opatření před povodněmi.

Povodňová komise obce s rozšířenou působností je podřízena povodňovému orgánu uceleného povodí, který zřizuje kraj, na svém území.

31 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 215

Mezi další orgány nebo účastníky, kteří chrání dané území před povodněmi již uvedené povodňové orgány uceleného povodí zřizované hejtmanem kraje, ústřední povodňový orgán jako koordinační orgán ministerstva životního prostředí, dále také správci povodí, správci vodních toků, vlastníci vodních děl a vlastníci pozemků a staveb nacházejících se v záplavovém území.

Vymezené kompetence povodňových orgánů nebo komisí uvedené v § 77 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, se týkají období mimo povodeň, při povodních a po povodních³². Při období mimo povodeň mají jednotlivé orgány povinnost především zpracování povodňových plánů a provádět povodňové prohlídky. V mezidobí, při tzv. nebezpečí povodně jsou orgány povinni zřídit na svém území tzv. hlídkové služby, které analyzují možné nebezpečí povodně a zároveň varují osoby ohrožené možnou povodní v daném území. Při povodni se kompetence týkají pouze komisi obce s rozšířenou působností, která provádí a zajišťuje záchranné a úklidové práce na daném území. Pro období po povodni se kompetencí týkají všech povodňových orgánů uvedených v § 77 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

Veškeré náklady na vydaná opatření před povodněmi, jsou hrazena krajem v rámci krajského rozpočtu, kde je zákonem vymezená rezerva pro krytí ostatních opatření na ochranu před povodněmi³³. V případě, že se obec rozhodne v rámci svého území, chránit majetek kohokoliv před povodněmi, má v takovém případě možnost požádat stát a kraj o finanční příspěvek.

Obec má také možnost požádat o finanční příspěvek, a to přímo od konkrétních vlastníků majetku, na jejichž majetek se případná ochrana před povodněmi bude vztahovat, ovšem tyto osoby nemají zákonem stanovenou povinnost poskytnout obci finanční prostředky.

3.6. Rada obcí pro udržitelný rozvoj území

Rada obcí pro udržitelný rozvoj území je nový orgán územního plánování pro správní obvod obce s rozšířenou působností. Tento zvláštní orgán je zřizován starostou obce s rozšířenou působností se souhlasem obcí v jejím správním obvodu³⁴.

Podmínky pro zřízení rady obcí pro udržitelný rozvoj území jako zvláštního orgánu obce s rozšířenou působností jsou ustanoveny v § 9 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Původní vládní návrh tohoto zákona předpokládal povinné ustanovení této rady, ale v průběhu legislativního procesu bylo nakonec zvoleno její dobrovolné zřízení jako zvláštního orgánu obce, a to na základě souhlasu všech obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve které je tato rada zřizována³⁵.

32 TUREČEK, Karel. *Zákon o vodách: č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy*. 2. vyd. se změnami reformou veřejné správy. Praha: Soudy, 2003. ISBN 80-903134-3-4. Str. 148

33 TUREČEK, Karel. *Zákon o vodách: č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy*. 2. vyd. se změnami reformou veřejné správy. Praha: Soudy, 2003. ISBN 80-903134-3-4. Str. 157

34 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 245

35 DOLEŽAL, Jiří. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-626. Str. 60

Dalšími orgány obce v souvislosti s územním plánováním, jsou obecní úřad obce s rozšířenou působností, stavební úřad, obecní úřad obce, který zajistí splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti nebo který jen poskytuje informace pro zpracování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace.

Dále je to rada obce a obcí, kde se rada nevolí, tak zastupitelstvo obce. Vymezení působností těchto orgánů je uvedeno v § 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Dalšími orgány obce v souvislosti s územním plánováním, jsou obecní úřad obce s rozšířenou působností, stavební úřad, obecní úřad obce, který zajistí splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti nebo který jen poskytuje informace pro zpracování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace. Dále je to rada obce a obcí, kde se rada nevolí, tak zastupitelstvo obce. Vymezení působností těchto orgánů je uvedeno v § 6 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Důvodem zřízení tohoto zvláštního orgánu územního plánování je vytvoření podmínek pro koordinaci územně plánovacích činností pro jednotlivé obce na základě vzájemné spolupráce při projednávání územně analytických podkladů a dále vzájemné spolupráci při vyhodnocení územních plánů jednotlivých obcí ve správním obvodu rady obcí pro udržitelný rozvoj území, ke kterým vydává rada na základě výsledků své stanovisko, případně vyjádření.

Hlavním cílem územního plánování je vytváření podmínek pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území ve vztahu příznivém pro životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel. Územní plánování můžeme definovat jako svébytný a nezaměnitelný nástroj veřejné správy, určený k regulaci rozvoje daného území³⁶. Odpovědnost územního plánování za udržitelný rozvoj území je zakotvena v právním řádu.

Předsedou rady obce pro udržitelný rozvoj území je starosta obce s rozšířenou působností a současně vydává jednací řád rady obce. Mezi členy rady obce pro udržitelný rozvoj území jsou jmenováni vždy po jednom členovi zástupci jednotlivých obcí ve správním obvodu této rady. Na každé jednání této rady jsou přizváni zástupci krajského úřadu³⁷.

36 DOLEŽAL, Jiří. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-626. Str. 72

37 DOLEŽAL, Jiří. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-626. Str. 59

4. Orgány kraje

Samotné kraje byly vytvořeny zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, který vstoupil v platnost na podzim roku 2000 po dlouhých debatách o postavení vyšší územní samosprávy. Postavení vyšších územních samosprávných celků bylo zrušeno v roce 1990 zrušením krajských národních výborů. Obnovení těchto celků trvalo do roku 2000. Celkem bylo vytvořeno 14 menších krajů, přestože se v poslanecké sněmovně vedla dlouhá debata o celkovém počtu krajů, neboť se původně vycházelo z dosud platné právní úpravy z roku 1960, přesněji zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, která vycházela ze sedmi krajů³⁸. Vzorem pro krajské zřízení byly tzv. Gottwaldovy kraje, tedy krajské zřízení zavedené zákonem č. 280/1948 Sb., za vlády prezidenta Klementa Gottwalda. Toto krajské zřízení bylo však po 11 letech nahrazeno již uvedenou právní úpravou o územním členění státu z roku 1960 a počet krajů se snížil na 7.

Současné řešení tedy zřízení 14i krajů jak se postupem času ukazuje, nebylo dobrým řešením, neboť v případě čerpání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie bylo vytvořeno 8 regionů ve velikosti požadované územní statistickou jednotkou Evropskou unií NUTS 2, dle které musí mít region soudržnosti počet obyvatel 800.000-3.000.000 obyvatel³⁹.

Kraj definujeme jako územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu a při výkonu své působnosti chrání veřejný zájem. Mezi charakteristické znaky kraje patří území, obyvatelstvo, vlastní hospodaření, soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli a dále vystupování v právních vztazích jménem kraje. Postavení kraje v právních vztazích je vždy postavením právnické osoby. Ve vztahu s obcemi je kraj v oblasti územní samosprávy vyšší územní samosprávný celek, ale nejedná se o vztah podřízeného a nadřazeného.

Organizace krajů je svou strukturou velmi podobná jako struktura obcí. Krajskou samosprávu mohou vykonávat jen orgány uvedené v § 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, kterými jsou zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman, krajský úřad a zvláštní orgány kraje.

Jednotlivé orgány kraje jsou rozeznávány podle těchto hledisek:

1. podle složení orgánů, které může být kolegiální, tzn. složené z více osob, mezi toto složení zařazujeme zastupitelstvo kraje, radu kraje nebo individuální složení orgánu, které je tvořené jedincem, u orgánů kraje se jedná o hejtmana.
2. podle demokratické legitimacy, kde se jedná o zastupitelstvo, jakožto orgán přímo volený občany, dále o radu, hejtmana a výbory, které jsou volené zvoleným zastupitelstvem nebo komise a zvláštní orgány, které vznikají na základě zvláštního zákona nebo ustanovení
3. podle právního základu, kde rozdělujeme ústavně zakotvené orgány a zákonně zakotvené orgány. Mezi ústavně zakotvené orgány zařazujeme zastupitelstvo kraje a mezi zákonně zakotvené orgány zařazujeme ostatní orgány kraje.

38 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 247

39 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 248

4.1. Zastupitelstvo kraje

Krajské zastupitelstvo je nejvyšší orgán kraje ve věcech patřící do samostatné působnosti. Jako jediný ze všech orgánů je orgánem zakotveným v ústavě. Rozhodování zastupitelstva kraje ve věcech v přenesené působnosti je jako v případě zastupitelstva obce možné jen tehdy, stanoví-li to zákon. V oblasti samosprávy je zastupitelstvo kraje bráno jako hlavní orgán, který je nadřazený všem ostatním orgánům kraje.

Krajské zastupitelstvo je voleno na čtyři roky, a to v souladu se zákonem č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů. Volby se uskutečňují v tzv. jednom více mandátovém obvodu⁴⁰. Kandidátní listiny mohou podávat registrované politické strany a hnutí a i jejich koalice, jejichž činnost nebyla pozastavena. Počet kandidátů na kandidátní listině může být nejvýše o 5 více než je počet členů volených do zastupitelstva kraje.

Řádné volby do zastupitelstva kraje vyhlašuje prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním. Další možností jsou dodatečné volby, které nastanou v případě, kdy nedojde ke zvolení zastupitelstva z důvodu neplatnosti voleb. O neplatnosti voleb rozhodne soud, když shledá oprávněný návrh na neplatnost hlasování nebo voleb. V tomto případě vyhlásí ministr vnitra dodatečné volby do 30 dnů poté, co mu bylo oznámeno nebo doručeno rozhodnutí soudu a neplatnosti řádných voleb. Posledním druhem voleb do zastupitelstva krajů jsou nové volby, které se konají v případě, že se o více než polovinu sníží počet členů zastupitelstva kraje oproti zákonem stanovenému počtu členů a nejsou žádní náhradníci. Nové volby jsou vyhlášeny ministrem vnitra do 30 dnů po zaslání konání návrhu na nové volby ředitelem krajského úřadu. Všechny druhy voleb do krajských zastupitelstev se konají ve dvou hlasovacích dnech, jimiž jsou pátek a sobota. Právo volit do zastupitelstva kraje má osoba, která dosáhla věku 18i let a je státním občanem České republiky s trvalým pobytem v obci, která spadá do územního obvodu kraje.

Funkce zvoleného člena zastupitelstva je podle zákona č. 130/2000 Sb. o volbách do zastupitelstva krajů neslučitelná s funkcí statutárního zástupce právnické osoby zřízené nebo založené krajem, nebo kde má kraj majetkovou účast⁴¹. Dále je funkce neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem kraje zařazenou do krajského úřadu příslušného kraje, případně zaměstnancem příslušné obce v územním obvodu daného kraje a dále funkcí vzniklou jmenováním, vykonávanou orgánem státní správou s částečnou působností pro daný kraj.

Počet členů v zastupitelstvu kraje je stanoven podle počtu obyvatel v daném územním obvodu daného kraje. Nejméně však může být 45 členů zastupitelstva, to se týká krajů s počtem obyvatel do 600 000. 55 členů zastupitelstva může mít kraj s počtem obyvatel od 600 000 do 900 000 a v případě vyššího počtu obyvatel může mít daný kraj 65 členů krajského zastupitelstva. Příslušný počet volených členů krajského zastupitelstva zveřejní krajský úřad na své úřední desce a ve Věstníku právních předpisů kraje.

40 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 220

41 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 290

Zastupitelstvu kraje jsou zákonem vyhrazené některé pravomoci, které nemohou být přeneseny na jiné orgány. Tyto pravomoci se týkají záležitostí v samostatné působnosti kraje a lze je rozdělit do dvou skupin, na záležitosti veřejnoprávní povahy a na rozhodování o majetkoprávních úkonech⁴². Zastupitelstvu kraje jsou vyhrazené tyto pravomoci:

- vydávat obecně závazné vyhlášky
- předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně
- předkládat návrhy na zrušení právních předpisů Ústavnímu soudu, má-li zastupitelstvo kraje za to, že jsou tyto předpisy v rozporu se zákonem
- schvalovat rozpočet a závěrečný účet kraje
- rozhodovat o založení a rušení právnických osob
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje
- zřizovat a rušit výbory, volit a odvolávat jejich předsedy a členy
- koordinovat rozvoj kraje
- udělovat ceny kraje
- volit hejtmána kraje, jeho náměstky a další členy rady kraje a případně je odvolávat z funkce
- rozhodovat o poskytnutí darů podle zvláštního zákona nad 100.000,- Kč jedné osobě v kalendářním roce
- poskytovat dotace z rozpočtu kraje obcím a kontrolovat jejich využití
- schvalovat územně plánovací dokumentaci kraje
- delegovat zástupce kraje na valné hromady obchodních společností, v nichž má kraj majetkové účast, ovšem s výjimkou společností, kde je kraj jediným vlastníkem nebo akcionářem

Zastupitelstvo si dále může vyhradit rozhodování v dalších pravomocích, vyjma pravomocí uvedených v § 59 zákona č. 130/2000 Sb., o krajích. Toto vyhrazení pravomocí probíhá zvláštním usnesením pro všechny případy v dané oblasti rozhodování nebo pro konkrétní věc⁴³. V některých případech může ovšem dojít k tomu, že zastupitelstvo rozhodne tzv. konkludentně, tedy že v konkrétní věci rozhodne bez zvláštního usnesení.

Zastupitelstvo kraje se schází dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva kraje svolává hejtmán písemným oznámením a zároveň zasedání řídí jako jeho předsedající. Zasedání může být dále svoláno členy zastupitelstva, požádá-li o to minimálně třetina členů zastupitelstva písemnou žádostí na krajský úřad. Po přijetí této žádosti je hejtmán povinen svolat zastupitelstvo do 21 dnů po obdržení uvedené žádosti. Každé zasedání zastupitelstva musí být veřejnosti přístupné a každé zasedání se dále řídí jednacím řádem, ve kterém jsou upravena všechna zákonná pravidla pro zasedání zastupitelstva.

Zastupitelstva se může scházet v případě přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů. K přijetí usnesení, rozhodnutí nebo volbě zastupitelstva je na základě ustanovení § 40 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích třeba souhlas nadpoloviční souhlas všech členů zastupitelstva kraje.

42 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 249

43 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 306

4.2. Rada kraje

Rada kraje je výkonný orgán kraje, který je plně odpovědný zastupitelstvu kraje. Rada kraje vykonává svoji funkci v samostatné působnosti. Ve věcech v přenesené působnosti náleží radě pravomoc jen tehdy, stanoví-li to zákon. Rada kraje se skládá s hejtmana kraje, jeho náměstků (náměstka), a další členů rady. Počet členů rady kraje se určuje podle počtu obyvatel daného kraje dle ustanovení § 57 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. V kraji s počtem obyvatel do 600 000 má rada 9 členů a v kraji s počtem obyvatel nad 600 000 má rada 11 členů.

Schůze rady jsou neveřejné a svolává je hejtman kraje dle potřeby. Na každé schůzi je povinná účast všech členů rady. Dále je rada kraje povinna na své schůzi předkládat zprávu o své činnosti. O každé schůzi rady je vyhotoven zápis, ve kterém jsou uvedeny všechny základní informace, jako počet přítomných členů, program schůze, průběh a případný výsledek hlasování o přijatých usneseních. Každý zápis ze schůze rady je veřejně přístupný dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím⁴⁴. Každý člen rady má možnost podat námitky proti zápisu ze schůze rady, o kterém rozhoduje rada na svém dalším zasedání.

Radě kraje jsou v rámci samostatné působnosti vyhrazeny některé záležitosti⁴⁵:

- připravovat návrhy pro jednání zastupitelstva kraje
- zabezpečit hospodaření kraje podle schváleného rozpočtu
- provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem kraje
- zřizovat a případně rušit komise rady a dále jmenovat a odvolávat předsedu komise a ostatní členy
- rozhodovat o majetkoprávních úkonech kraje
- na návrh ředitele krajského úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí jednotlivých odborů krajského úřadu
- stanovit počet zaměstnanců krajského úřadu, zaměstnanců zvláštního orgánů kraje a organizačních složek
- vydávat nařízení kraje
- rozhodovat ve věcech kraje jako jediného společníka nebo akcionáře obchodních společností
- možnost přezkoumání opatření přijatých krajským úřadem v samostatné působnosti
- kontroluje a ukládá plnění úkolů krajského úřadu v samostatné působnosti
- uzavírat nájemní smlouvy a smlouvy o výpůjčkách

Dále může rada kraje rozhodovat v oblasti majetkoprávních úkonů. Nejčastěji v této oblasti rozhoduje o poskytnutí dotace osobám, které působí v oblasti mládeže, sportu, kultury, sociálních služeb, vědy nebo zdravotnictví. Dalším majetkoprávním úkonem, o kterém může rada rozhodnout je nabytí převodu movitých věcí na kraj včetně peněz⁴⁶. Rada o těchto úkonech rozhoduje samostatně, jen v některých případech může rozhodnutí nechat na hejtmanovi.

44 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 310

45 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 251

46 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 312

Rada kraje funguje jako orgán zabezpečující určitou kontinuitu správy celého kraje. Odvolání rady kraje je možné jako celku, tedy všech členů. V případě odvolání celé rady, vykonává dosavadní rada své pravomoci do okamžiku zvolení nové rady zastupitelstvem. V případě, že poklesne počet členů rady v průběhu funkčního období tak, že rada není usnášeníschopná a nedojde na nejbližším zasedání krajského zastupitelstva k doplnění potřebného počtu členů, vykonává působnost rady krajské zastupitelstvo do doby, než budou zvoleni noví členové rady potřební k usnášení schopnosti rady. V době, kdy vykonává působnost rady krajské zastupitelstvo, může být pravomoc rady svěřena také hejtmanovi.

Rada kraje vykonává své pravomoci i po vypršení funkčního období zastupitelstva až do doby, než bude zvoleno nové zastupitelstvo kraje.

4.3. Hejtman kraje

Hejtman kraje je volen zastupitelstvem, kterému se zodpovídá za výkon své funkce. Ve vztahu s radou kraje plní hejtman úkoly, které rada uloží v rámci své působnosti. Spolu s hejtmanem je zastupitelstvem zvolen také jeho náměstek⁴⁷. Náměstků může zastupitelstvo zvolit více a každému z nich svěřit nějaké úkoly a pravomoci. Hlavní rozdíl mezi starostou a hejtman najdeme v tom, že starosta stojí v čele obecního úřadu, zatímco v čele krajského úřadu nestojí hejtman, ale ředitel krajského úřadu. Hejtman reprezentuje kraj navenek.

Vymezení působnosti hejtmana je taxativní. Mezi nejčastější úkony a povinnosti hejtmana patří svolání zasedání krajského zastupitelstva a krajské rady, podepisování právních předpisů kraje a také hejtman odpovídá za informování veřejnosti o činnosti kraje. Hejtman může pozastavit výkon usnesení rady kraje v samostatné působnosti, je-li usnesení nesprávné a celou věc dále předloží k rozhodnutí zastupitelstvu na jeho nejbližším zasedání. Některé další povinnosti hejtmana jsou vysloveně stanoveny zákonem, jedná se zejména o úkoly spojené s bezpečnostními složky státu a při mimořádných událostí, kde v těchto úkolech spolupracuje s integrovanými složkami státu. Hejtman dále zřizuje na základě zvláštního zákona zvláštní orgány kraje a jmenuje a odvolává jejich členy. V neposlední řadě může hejtman se souhlasem ministra vnitra odvolat ředitele krajského úřadu⁴⁸.

Náměstek hejtmana zastupuje hejtmana v době jeho nepřítomnosti. Pokud je v kraji zvoleno více náměstků, tak je vždy určeno v jakém pořadí a který náměstek bude hejtmana zastupovat. Stejně pravidlo platí pro případ, že by hejtman ve funkci skončil. Ve větších krajích mohou být voleni tři i více náměstků. Pokud skončí náměstek nebo náměstci ve funkci společně s hejtmanem, pověří zastupitelstvo kraje výkonem funkce hejtmana některého z členů rady kraje.

Po vypršení mandátu vykonává pravomoci hejtmana dosavadní hejtman, ovšem do doby než bude po volbách do zastupitelstva kraje zvolen na ustavujícím zasedání nového zastupitelstva hejtman nový⁴⁹.

47 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 313

48 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 252

49 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 315

4.4. Krajský úřad

V čele krajského úřadu stojí ředitel krajského úřadu a je současně jeho vedoucím a zaměstnancem krajského úřadu. V této funkci je rozdíl oproti obecnímu zřízení, kde v čele obce i obecního úřadu stojí starosta obce. Krajský úřad se zpravidla člení na jednotlivé odbory a oddělení, i když toto členění není zákonem stanovené. Odbory se mohou dále členit na jednotlivé divize, a oddělení se případně člení na jednotlivé úseky. Dále jsou v krajském úřadu samostatné oddělení, do kterého patří sekretariát ředitele krajského úřadu, sekretariát hejtmána kraje a případně také sekretariát náměstků hejtmána. Organizační řád krajského úřadu je vydáván jeho ředitelem, ale základní organizační strukturu krajského úřadu stanovuje rada kraje, nebo si organizaci krajského úřadu vyhradí zastupitelstvo kraje, neboť se jedná o výkon samostatné působnosti⁵⁰.

Krajský úřad je tvořen ředitelem a dalšími zaměstnanci kraje, kteří jsou zařazeni do krajského úřadu. Zaměstnanci kraje jsou rozděleny na dvě skupiny dle výkonu své činnosti. Jedná-li se o výkon správních činností, jedná se o úředníka kraje dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků.

Úředníci jsou vybíráni v rámci výběrového řízení, vyhlášeného krajským úřadem a samotné výběrové řízení probíhá před tříčlennou komisí⁵¹. Některé vykonávané činnosti úředníků podléhají zvláštní odborné způsobilosti a úředníci jsou povinni se zkoušek z odborné způsobilosti účastnit a složit ji. Druhou skupinu tvoří ostatní zaměstnanci, podléhající zákoníku práce. Zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu nesmí vykonávat funkci v řídicích a kontrolních orgánech podnikajících právnických osob, s výjimkou právnických osob zřizovaných krajem. Dále musí zaměstnanci rozhodovat nestranně a vyvarovat se případnému střetu zájmů a přijímání darů při své činnosti. Plat zaměstnanců je stanoven podle zvláštních právních předpisů.

Ředitel krajské úřadu je zaměstnancem kraje a hlavní náplň jeho funkce spočívá v plnění úkolů svěřených krajskému úřadu, a to jak samostatně tak i v přenesené působnosti⁵².

Ředitel krajského úřadu dále stanovuje podle zvláštních právních předpisů platy zaměstnanců krajského úřadu, plní úkoly uložené zastupitelstvem, radou nebo hejtmánem kraje, ovšem za plnění těchto úkolů je zodpovědný pouze hejtmánovi, protože rada i zastupitelstvo kraje nemají možnost sankce vůči řediteli krajského úřadu⁵³. Mezi další pravomoci ředitele patří podávání návrhu k Ústavnímu soudu na zrušení nařízení obcí, právo rozhodnout o vyloučení vedoucího odboru krajského úřadu z projednávání věcí ve správním řízení z důvodu podjatosti a také právo účastnit se zasedání zastupitelstva a rady kraje s poradním hlasem.

Ředitel krajského úřadu dále nesmí vykonávat funkci v politických stranách, hnutích a jeho funkce je také neslučitelná s výkonem poslance nebo senátora, a s funkcí člena v zastupitelstvu nebo v radě územně samosprávného celku.

50 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 317

51 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 317

52 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 253

53 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 321

V případě nepřítomnosti je ředitel krajského úřadu zastoupen zástupcem ředitele. Zástupců může být stejně jako náměstků hejtmána více, zástupcem může být také někdo z vedoucích odborů. Zástupce ředitele je určen hejtmánem.

Krajský úřad sídlí v krajském městě, sídle kraje. V sídle krajského úřadu je zřízena úřední deska, která je přístupna veřejnosti. Dále je veřejnosti ze zákona přístupné v úřední době Věstník právních předpisů kraje a sbírka zákonů. Sídlu kraje a krajského úřadu nemusí být v jedné budově.

Krajský úřad mimo plnění úkolů v samostatné působnosti stanovených zastupitelstvem kraje a rady kraje, také pomáhá v činnosti jednotlivým výborům zastupitelstva a komisím rady. V přenesené působnosti vykonává krajský úřad úkoly, s výjimkou úkolů, které jsou svěřeny zastupitelstvu kraje, radě kraje a zvláštním orgánům kraje.

Mezi základní pravomoci krajského úřadu v přenesené působnosti patří:

- uložení sankcí za porušení právních předpisů kraje
- přezkoumávat rozhodnutí vydaných obecními úřady v rámci správního řízení
- poskytnout odbornou a metodickou pomoc obcím
- kontrolovat zákonnými prostředky výkon přenesené působnosti orgánů obce
- zabezpečit výstavbu a provoz informačního systému kraje, který bude kompatibilní se všemi informačními systémy správních úřadů
- zřídit funkci koordinátora pro romské záležitosti
- zabezpečit při výkonu státní správy úkoly za účelem zajištění přípravy na mimořádné události, provádět záchranné a likvidační práce a podílet se na ochraně obyvatelstva
- vykonávat další působnosti, které jsou stanoveny zákonem⁵⁴.

4.5. Orgány zastupitelstva kraje a rady kraje

Zastupitelstvo kraje zřizuje výbory jako své kontrolní a iniciativní orgány. Každé zastupitelstvo kraje má povinnost zřídit finanční výbor, kontrolní výbor, výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Dále zastupitelstvo zřizuje výbor pro národnostní menšiny, a to v případě, že v územním obvodu kraje žije podle posledního sčítání lidu statistickým úřadem alespoň 5% občanů, kteří se hlásí k jiné národnosti než české⁵⁵.

Výbory předkládají zastupitelstvu své návrhy a podávají zprávu o své činnosti. V čele výboru stojí vždy člen zastupitelstva, který je stejně jako ostatní členové výboru volen zastupitelstvem. Výbory musí být nejméně tříčlenné, není-li zákonem stanoveno jinak a jejich počet musí být vždy lichý. Schůze těchto výborů se konají dle potřeby. Pro samotnou schůzi výboru je nutný schválený jednací řád, který schvaluje zastupitelstva. Usnesení výboru je platné, pokud s ním vysloví souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru. Každé usnesení výboru je písemné a musí být podepsáno předsedou výboru⁵⁶.

54 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 319

55 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 254

56 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 322

Finanční výbor jak bylo uvedeno, je povinně zřizovaným výborem zastupitelstva kraje. Finanční výbor musí mít nejméně 5 členů, a mezi členy nemohou být hejtmán kraje, dále jeho náměstci, ředitel krajského úřadu ani dotčené osoby zabývající se rozpočtovou a účetní prací na krajském úřadě. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a financemi kraje, kontroluje hospodaření právnických osob zřizovaných krajem, kontroluje využívání dotací z rozpočtu kraje obcemi, kde má právo požadovat po obci součinnost a předložení všech podkladů, které se týkají dané kontroly. Výbor dále plní úkoly, které stanoví zastupitelstvo kraje.

Podobně jako finanční výbor, tak i kontrolní výbor je povinně zřizovaným výborem zastupitelstva kraje a musí mít nejméně 5 členů. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva kraje a rady kraje, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a krajským úřadem v samostatné působnosti⁵⁷.

Po provedené kontrole jsou výbory pořídit kontrolní zápis, který obsahuje předmět kontroly, zjištěné nedostatky a navrhovaná nápravná opatření. Kontrolní zápis je poté předkládán zastupitelstvem i s vyjádřením kontrolovaného subjektu.

Dalším povinně zřizovaným výborem zastupitelstva kraje, je výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost. Výbor má stejně jako předchozí výbory nejméně 5 členů a mezi jeho hlavní funkce jsou předkládat návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními, vyjadřovat se k záměrům na poskytnutí dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu. Výbor také v návaznosti na vývoj zaměstnanosti posuzuje síť škol a školských zařízení, studijních a učebních oborů v územním obvodu kraje a také plní úkoly v této oblasti, kterými je pověřil krajské zastupitelstvo.

Zastupitelstvo kraje je povinná dále zřídit výbor pro národnostní menšiny, a to za podmínky, že v územním obvodu kraje žije podle poslední sčítání lidu statistickým úřadem více než 5% obyvatel, kteří se hlásí k jiné národnosti než české. Mezi členy tohoto výboru, patří mimo volené členy zastupitelstvem, také zástupci národnostních menšin, pokud jsou ovšem delegováni spolkem podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Počet členů volených zastupitelstvem a počet zástupců národnostních menšin by mělo určit předem krajské zastupitelstvo, avšak vždy platí, že zástupci národnostních menšin mají minimálně poloviční zastoupení v tomto výboru⁵⁸.

Další výbory, které mohou být zřízeny zastupitelstvem, jsou výbor sociálních věcí, výbor hospodářského a regionálního rozvoje, výbor zemědělství a životního prostředí, výbor dopravy, výbor zdravotnictví a výbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu.

Své poradní orgány zřizuje také rada kraje. Jedná se o jednotlivé komise, které radě kraje předkládají své náměty a stanoviska. Počet členů jednotlivých stanoví vždy rada kraje, nejméně však musí být komise tříčlenná. Počet členů nemusí být oproti výborům zastupitelstva kraje lichý. Jednání komise podléhá jednacímu řádu, který je přijímá radou kraje a samotnou komisí. Komise rady může být zřízena v působnosti výboru zastupitelstva.

57 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 323

58 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 323

Mezi nejčastěji zřizované komise rady kraje patří dopravní komise, bezpečnostní komise kraje, komise kultury, cestovního ruchu a vnějších vztahů, komise pro sport a volný čas, komise pro zemědělství a životní prostředí a zdravotní komise rady kraje.

V samostatné působnosti je věcí kraje, zřídí-li pro určitou oblast výbor zastupitelstva, nebo komisi rady, není-li zákonem výslovně stanoveno, že musí být v dané oblasti zřízen výbor zastupitelstva.

5. Zvláštní orgány kraje

Zvláštní orgány kraje zřizuje hejtman pro výkon přenesené působnosti v případech stanovených zvláštním zákonem a samotné zřízení zvláštního orgánu musí být v souladu s ustanovením s § 65 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. Zvláštní orgány kraje vykonávají autonomně na řediteli krajského úřadu a samotného krajského úřadu přenesenou působnost⁵⁹. Zvláštní orgány kraje mohou být zřizovány jako kolektivní, mnohočlenné, nebo mohou být zřízeny zvláštní orgány, které jsou tvořeny individuálně.

Hejtman kraje vykonává při zřizování zvláštních orgánů kraje podobně klíčovou roli, jako starosta obce při zřizování zvláštních orgánů obce. Hejtman zřizuje zvláštní orgány kraje, jmenuje a odvolává členy jednotlivých zvláštních orgánů, a stojí v čele Bezpečnostní rady kraje dle § 24 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a povodňové komise uceleného povodí, zřizované dle § 80 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, která je podřízena ústřednímu povodňovému orgánu. Bezpečnostní rada kraje funguje jako poradní orgán hejtmana pro přípravu na krizové situace a je nejdůležitějším orgánem pro krizové řízení v kraji.

V případě, že v čele zvláštního orgánu kraje nestojí hejtman, může být v čele jen ta osoba, která prokázala pro tuto funkci zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán kraje zřízen⁶⁰. Povinnost zkoušky zvláštní odborné způsobilosti platí obdobně pro úředníky územně samosprávných celků. Povinnost této zkoušky neplatí pro případy, že v čele zvláštního orgánu kraje stojí podle zvláštního zákona hejtman kraje, nebo stanoví-li zvláštní zákon jinak.

Vedoucí zvláštního orgánu sice není podřízen krajskému úřadu, ale krajský úřad je povinen zajistit vedoucímu zvláštního orgánu materiálně technické předpoklady, pro řádné plnění výkonu funkce v přenesené působnosti. Vedoucí zvláštního orgánu je podřízen hejtmanovi kraje, který rozhoduje o jeho platu i o jeho setrvání ve funkci vedoucího⁶¹.

Mezi další zvláštní orgány kraje, patří krizový štáb kraje, který funguje jako pracovní orgán hejtmana pro řešení krizových situací a projednává možnost řešení krizových situací. Podobnou funkci jako krizový štáb kraje, zastávají krajská epidemiologická komise, která funguje jako stálý pracovní orgán hejtmana kraje a její statut určuje hejtman kraje a nálezová komise kraje, která není zřizována hejtmanem kraje, ale ředitelem krajské veterinární správy a funguje jako poradní orgán ředitele krajské veterinární správy pro kraj, který komisi svolává k projednání zásadních záležitostí, které se týkají veterinární situace v kraji a dále k přijetí mimořádných opatření v případě výskytu nebezpečí nákazy. Dále může hejtman zřídit jako zvláštní orgán kraje nejméně tříčlennou komisi pro výběr uživatelů rybářských revírů dle ustanovení § 9 odst. 5 zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství⁶². V čele této komise stojí zpravidla osoba se zvláštní odbornou způsobilostí.

59 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 324

60 KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, xii, 377 s. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8. Str. 263

61 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 324

62 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 325

5.1. Bezpečnostní rada kraje

Bezpečnostní rada kraje je zřizována hejtmánem jako jeho poradní orgán pro přípravu na krizové situace v územním obvodu daného kraje dle ustanovení § 24 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Jedná se o zvláštní orgán kraje, který je zřizován přímo ze zákona⁶³. Předsedou bezpečnostní rady je hejtmán a mezi další členy zpravidla patří náměstek hejtmána, ředitel krajského úřadu, ředitel krajského ředitelství Policie ČR, ředitel krajské hygienické stanice, ředitel krajského hasičského záchranného sboru, vedoucí odboru zdravotnictví na krajském úřadu a případně vedoucí oddělení integrovaného záchranného systému.

Počet členů bezpečnostní rady kraje určuje hejtmán kraje, který zároveň jmenuje a případně odvolává jednotlivé členy bezpečnostní rady kraje. Obsazení členů je velmi podobné obsazení bezpečnostní rady obce. Funkční období členů bezpečnostní rady je stejné s funkčním obdobím krajské samosprávy.

Samotnou činnost bezpečnostní rady zabezpečuje sekretariát bezpečnostní rady. Funkci sekretariátu vykonává oddělení integrovaného záchranného systému a obrany krajského úřadu, které plní úkoly pracoviště krizového řízení dle ustanovení § 14 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Za činnost sekretariátu bezpečnostní rady kraje odpovídá tajemník bezpečnostní rady kraje, který je zároveň vedoucím oddělení integrovaného záchranného systému kraje. Náklady na činnost bezpečnostní rady jsou hrazeny z rozpočtu kraje.

Mezi činnosti sekretariátu patří především administrativně a organizačně zabezpečovat samotný chod bezpečnostní rady kraje, dále sekretariát informuje předsedu bezpečnostní rady o vzniku mimořádné události nebo krizové situace na území kraje, shromažďuje podklady a informace potřebné pro činnost bezpečnostní rady kraje, sestavuje návrh programu jednání bezpečnostní rady kraje a zodpovídá za včasné oznámení konání jednání bezpečnostní rady všem členům rady a v případě rozhodnutí předsedy bezpečnostní rady kraje zajistí přizvání dalších osob na jednání bezpečnostní rady kraje.

Sekretariát bezpečnostní rady dále ve spolupráci s ostatními členy bezpečnostní rady, sestavuje pracovní plán bezpečnostní rady kraje na nadcházející kalendářní rok. Pracovní plán bezpečnostní rady kraje se sestavuje podle pokynů předsedy bezpečnostní rady kraje, aktuálních priorit bezpečnostní situace v kraji, úkoly stanovenými právními předpisy a je projednán bezpečnostní radou kraje na svém jednání a poté schválen předsedou bezpečnostní rady kraje.

Jednání bezpečnostní rady se řídí jednacím řádem, který je vnitřním předpisem bezpečnostní rady kraje a je veřejnosti k dispozici na internetových stránkách daného kraje. Jednání rady jsou stejně jako jednání bezpečnostní rady obce neveřejná, není-li předsedou bezpečnostní rady rozhodnuto jinak. Samotná jednání bezpečnostní rady jsou připravována sekretariátem bezpečnostní rady podle pracovního plánu na následující kalendářní rok. Z každého jednání bezpečnostní rady kraje se pořizuje písemný zápis a zvukový záznam. Informace z jednání předkládá veřejnosti zpravidla předseda bezpečnostní rady kraje, nebo jeho tajemník ve schváleném rozsahu.

63 KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. Str. 324

Jednání se musí účastnit všichni členové bezpečnostní rady a předseda bezpečnostní rady má možnost přizvat na jednání zaměstnance krajského úřadu, zástupce správních úřadů, odborníky z hlediska projednávané problematiky, zástupce občanských sdružení a případně další osoby. Přizvané osoby se zúčastní jednání jen k projednání bodu, který se jich týká, nebo pokud rozhodne-li předseda bezpečnostní rady jinak. Přijímat usnesení je rada schopna při přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů bezpečnostní rady kraje.

Bezpečnostní rada kraje se v rámci své činnosti podílí na zpracování krizového plánu kraje. Samotný krizový plán zpracovává hasičský záchranný sbor kraje a předkládá ho ke schválení hejtmanovi kraje. Hasičský záchranný sbor ve spolupráci s bezpečnostní radou kraje projedná rozsah a postup zpracování krizového plánu kraje a podíl krajského úřadu, hasičského záchranného sboru a ostatních subjektů na jeho zpracování⁶⁴.

Bezpečnostní rada v rámci přípravy na krizové situace projednává tyto záležitosti⁶⁵:

- připravenost kraje na řešení krizových situací
- krizový plán kraje
- havarijní plán kraje
- povodňový plán kraje
- pandemický plán kraje
- přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení
- návrh koncepce ochrany obyvatelstva na území kraje a dále její rozpracovanost do plánů pro jednotlivá ochranná opatření
- další dokumenty a záležitosti související s krizovou připraveností kraje a činností integrovaného záchranného systému kraje
- návrh ročního plánu cvičení složek integrovaného záchranného systému a orgánů krizového řízení v kraji
- návrh ročního plánu kontrol prováděných v rámci prověřování krizové připravenosti kraje u obcí s rozšířenou působností, právnických a podnikajících fyzických osob
- vnější havarijní plány, jedná-li se o plány, jejichž zpracovatelem je kraj
- zprávu o stavu monitorovacích, informačních a spojovacích systémů kraje a jednotlivé návrhy na rozvoj těchto systémů
- závěry z kontrol prováděných v rámci prověřování krizové připravenosti územního obvodu kraje
- finanční zabezpečení příprav k řešení mimořádných událostí a krizových situací na území kraje včetně podaných informací o náhradách za omezení vlastnického nebo užívacího práva a poskytnutí pomoci a náhrad škody vzniklých v souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi při zásahu integrovaného záchranného systému
- závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace v územním obvodu daného kraje, přijatých opatřeních a návrhu na odstranění zjištěných nedostatků
- seznámit obce, právnické a fyzické osoby s charakterem ohrožení na území kraje a s krizovým opatřením
- návrhy dohod se sousedními územními celky sousedního státu o spolupráci při řešení krizových situací a dohod s jinými kraji při poskytování pomoci.

64 VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1723-7. Str. 27

65 VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1723-7. Str. 27

5.2. Krizový štáb kraje

Krizový štáb kraje je zřizován hejtmánem kraje dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. b) a §24 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, jako jeho pracovní orgán pro řešení krizových situací v kraji.

Předsedou krizového štábu kraje je stejně jako u bezpečnostní rady kraje hejtmán, jeho zástupcem je jeho náměstek a krizový štáb kraje dále tvoří ostatní členové krizového štábu⁶⁶. Ostatními členy pracovní skupiny krizového štábu kraje je ředitel krajského úřadu, ředitel hasičského záchranného sboru kraje, ředitel krajského ředitelství Policie ČR, ředitel krajské hygienické stanice, ředitel krajského hasičského záchranného sboru, vedoucí odboru zdravotnictví na krajském úřadu a případně vedoucí oddělení integrovaného záchranného systému.

Součástí krizového štábu kraje je také stálá pracovní skupina při řešení krizové situace nebo při koordinaci záchranných a likvidačních prací. Tato pracovní skupina připravuje podklady pro jednání krizového štábu, jehož je zároveň součástí. Pracovní skupina předkládá předsedovi krizového štábu kraje návrhy na způsob řešení, postup při ochraně obyvatelstva a na vyhlášení, změnu nebo odvolání krizového stavu a může také využít havarijný plán a krizový plán kraje. Dále také pracovní skupina analyzuje vývoj krizové situace nebo mimořádné události a dokumentuje postup možného řešení, organizuje spojení s krizovými štáby určených obcí, krajů a krizovým štábem ministerstva vnitra, organizuje ochranu obyvatel postiženého území, včetně zajištění zásobování a humanitární pomoci, dále také zabezpečuje informování veřejnosti o přijatých opatřeních a postupu řešení krizové situace nebo mimořádné události a připravuje technickou a informační podporu nasazeným silám a prostředkům, vede evidenci finančních výdajů a nákladů na opatření při krizové situaci, nebo mimořádné události.

Krizový štáb kraje je svolává hejtmán kraje v případě, že:

- je vyhlášen v celém území státu krizový stav, nebo v územním obvodu kraje
- jedná-li se o úkol prováděný při cvičení
- je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací
- je tento postup nezbytný, pro řešení mimořádných situací
- je používán ke koordinaci záchranných a likvidačních prací
- je vyhlášen stav nebezpečí pro celé území patřící do působnosti orgánů krizového řízení nebo pro jeho část⁶⁷.

Krizový štáb dále spolupracuje s Ústředním krizovým štábem, krizovými štáby sousedních krajů a dalšími vedoucími složkami integrovaného záchranného systému.

Jednání krizového štábu svolává tajemník krizového štábu, a to na pokyn hejtmána, jakožto předsedy krizového štábu kraje. Zasedání krizového štábu jsou obdobně jako u dalších orgánů krizového řízení neveřejná, není-li předsedou rozhodnuto jinak. O zasedání krizového štábu kraje je pořízen písemný zápis a taktéž zvukový záznam. Tato povinnost, se zpravidla týká všech orgánů krizové řízení krajů i obcí.

66 VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1723-7. Str. 29

67 VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1723-7. Str. 28

5.3. Povodňová komise kraje

Povodňová komise kraje, neboli také povodňová komise uceleného povodí, je zřizována hejtmanem kraje jako zvláštní orgán kraje, v jehož území ucelené povodí, nebo jeho převážná část leží. Povodňová komise kraje je zřizována dle ustanovení § 80 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

Předsedou povodňové komise je hejtman kraje, který jmenuje místopředsedu komise a další členy komise. Ostatní členy komise jmenuje hejtman z řad zaměstnanců správce povodí, zaměstnanců krajského úřadu v uceleném povodí a dalších vhodných osob⁶⁸. Mezi tyto osoby mohou patřit vedoucí oddělení krizového řízení, ředitel hasičského záchranného sboru kraje, nebo také vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu.

Povodňová komise kraje v rámci ochrany před povodněmi zabezpečuje tyto úkoly:

- prověřuje připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů
- zpracovává povodňový plán uceleného povodí a zpracovaný plán poté předkládá ústřednímu povodňovému orgánu
- organizuje odborná školení a výcvik všech členů povodňových orgánů obcí s rozšířenou působností, které spadají do územního obvodu kraje
- potvrzuje soulad předložených povodňových plánů správních obvodů obcí s rozšířenou působností s povodňovým plánem uceleného povodí
- vede záznamy o povodňové knize
- vyhláší a následně odvolává stupně povodňových aktivit v rámci své územní působnosti
- zpracovává souhrnnou hodnotící zprávu o povodni, včetně analýzy rozsahu a případnou výši vzniklých povodňových škod
- využívá informační středisko Hasičského záchranného sboru České republiky pro řízení záchranných prací a pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému
- ukládá podle potřeby vlastníkům vodních děl v územním obvodu povodňové komise úpravu manipulačního řádu z hlediska povodňové ochrany
- účastní se hlášené povodňové služby na území uceleného povodí a informuje o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány obcí s rozšířenou působností, Český hydrometeorologický ústav a Ministerstvo životního prostředí
- posuzuje vliv zabezpečovacích prací na vodních tocích a vodních dílech na odtokový režim, a dále koordinuje způsob provádění těchto zabezpečovacích prací⁶⁹

Povodňová komise kraje je svolávána hejtmanem k projednání záležitostí týkajících se řešení povodňové situace a k přijetí opatření podle nastalé povodňové situace. V době mimo povodně se komise schází jednou ročně. Povodňová komise je dále svolána pokud o to požádá některý z členů povodňové komise, nebo předseda povodňové komise obce s rozšířenou působností ve správním obvodu kraje.

68 TUREČEK, Karel. *Zákon o vodách: č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy*. 2. vyd. se změnami reformou veřejné správy. Praha: Soudy, 2003. ISBN 80-903134-3-4. Str. 149

69 TUREČEK, Karel. *Zákon o vodách: č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy*. 2. vyd. se změnami reformou veřejné správy. Praha: Soudy, 2003. ISBN 80-903134-3-4. Str. 148

Jednání povodňové komise jsou povinni se účastnit předseda a ostatní členové. Předseda povodňové komise má možnost přizvat na jednání další odborníky nebo členy povodňových orgánů jiných stupňů

Stejně jako u ostatních orgánů krizového řízení zřizuje povodňová komise kraje svojí pracovní komisi, která připravuje organizačně jednání povodňové komise. Pracovní komise dále předkládá povodňové komisi kraje návrhy na opatření k ochraně před povodněmi, případně zajišťuje provedená opatření, které byly komisí přijaty nebo přikázány.

6. Závěr

Tématem bakalářské práce byly zvláštní orgány obce a kraje. Mimo zadané téma, jsem se v práci také snažil charakterizovat jednotlivé orgány obce a kraje, neboť se domnívám, že orgány obce mají velký vliv na samotné činnosti zvláštních orgánů územní samosprávy.

Úvodem práce jsem se zaměřil na činnost samotných orgánů obecní samosprávy, které jsou pro samotné fungování a zřizování zvláštních orgánů velmi důležité. Při shrnutí samotných orgánů obce vyplynula důležitost funkce starosty obce. Důležitost starosty je zřejmá nejen u základních orgánů obce, kterými jsou zastupitelstvo obce, rada obce, obecní úřad a samotný starosta, ale také ve zvláštních orgánech obce, neboť bez souhlasu starosty nemohou být tyto orgány vůbec zřízeny. Starosta obce zvláštní orgány nejen zřizuje, ale také je řídí, pokud to stanoví zvláštní zákonem, a rozhoduje o složení členů jednotlivých zvláštních orgánů obce. Má tedy plnou zodpovědnost za činnost těchto orgánů v obci.

Dále jsem v práci rozebral zvláštní orgány obce jednotlivě, přičemž jsem největší důraz kladl na obecní policii, protože se domnívám, že právě tento orgán je pro chod menších obcí velmi důležitý. Obecní policie je svým při zřizování odlišná ostatním zvláštním orgánům obce, neboť k jejímu zřízení dochází formou obecně závazné vyhlášky. Okruh záležitostí obecní policie jsem charakterizoval především v oblasti veřejného pořádku. Tato oblast bývá nejčastějším důvodem pro zřízení obecní policie v dané obci. V otázce zřízení obecní policie si myslím, že pro samotné obce je daleko rozumnější a výhodnější zřízení obecní policie než najaté bezpečnostní agentury, čehož jsme bohužel v několika obcích, ba dokonce v menších obcích mnohokrát svědky.

Dále jsem charakterizoval komisi pro projednávání přestupků, komisi pro sociálně-právní ochranu dětí a v poslední části zvláštních orgánů obce také zvláštní orgány krizového řízení. Mezi tyto orgány jsem zařadil povodňovou komisi obce, bezpečnostní radu obce a krizový štáb obce. Tyto orgány vykonávají funkci koordinačních, poradních nebo pracovních orgánů pro přípravu krizových situací a jejich důležitost je poznat při mimořádných nebo krizových situacích v územním obvodu obce.

V třetí části bakalářské práce jsem přiblížil činnost orgánů kraje a jejich důležitost pro samotný kraj. Důraz jsem kladl na všechny zákonné orgány, kterými jsou zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Je zřejmé, že stejně jako u obcí je právě hejtman kraje téměř nejdůležitější funkcí a také nejdůležitějším orgánem celého krajského zřízení. Krajské zřízení se liší od obecního zřízení zejména vedoucí funkcí krajského úřadu. Jak jsem již v práci přiblížil, krajský úřad vede ředitel krajského úřadu, zatímco obecní úřad vede starosta obce. Co se týče zvláštních orgánů kraje, tak funkce hejtmána kopíruje funkci starosty. Jak již bylo charakterizováno v samotné práci, hejtman kraje zastává naprosto klíčovou roli při zřizování a obsazování členů jednotlivých zvláštních orgánů a dle mého názoru zastává také klíčovou roli při koordinaci krizového plánu s hasičským záchranným sborem a ostatními orgány.

Závěrečná část bakalářské práce byla věnována jednotlivým zvláštním orgánům kraje. Zde jsem se předně zaměřil na orgány krizového řízení, mezi které bezpečnostní rada kraje, krizový štáb kraje a povodňová komise bezpochyby patří. Myslím si, že zejména v těchto zvláštních orgánech kraje, je nejvíce vidět důležitost funkce hejtmana kraje, neboť v každém z těchto zvláštních orgánů, které jsou nedílnou součástí krizového řízení, zastává hejtman funkci předsedy.

Závěrem práce si myslím, že zvláštní orgány obce a kraje mají jistě své místo v územní samosprávě. Jejich činnost je podle mého názoru pro územní samosprávné celky velmi důležitá a v některých situacích pro samotné obce doslova nezbytná.

7. Resumé

Hlavním cílem bakalářské práce bylo charakterizovat činnost jednotlivých zvláštních orgánů obcí a krajů. Při charakteristice jednotlivých zvláštních orgánů jsem se zaměřil především na jejich zřizování, obsazení jednotlivých funkcí a jejich činnost v rámci přenesené působnosti. Nejvýznamnější funkce v těchto orgánech zastupují nejvyšší činitelé obce a kraje, tedy starosta obce a hejtmán kraje. Kteří jednotlivé orgány zřizují a v některých případech, stanovených zvláštním zákonem jsou v čele těchto zvláštních orgánů.

Závěrem jsem došel k názoru, že zvláštní orgány obcí a krajů jsou důležitými orgány naší územní samosprávy. Jejich nejvýznamnější role je dle mého názoru při zajištění ochrany obyvatelstva a činností v rámci krizového řízení. Důležitý faktor činností těchto orgánů je také v rámci vzájemné spolupráce při zpracování plánu krizového řízení v rámci územní obvodu.

Resumé v anglickém jazyce

The main aim of the thesis was to characterize the activity of each special authorities, municipalities and regions. When the characteristics of each specific authorities, I focused primarily on their establishment, casting the individual features and their operation within the scope of the transferred. The most important feature in these institutions represent the highest officials of the municipality and the region, then Mayor of municipality and the Governor of the region. Who the individual authorities shall set up and, in some cases, established a special law are at the forefront of these special authorities.

Finally, I came to the opinion that the special authorities, municipalities and regions are important organs of our local authorities. Their most important role is in my opinion, while ensuring the protection of the population and activities in the framework of crisis management. An important factor in the activities of these authorities is also in the framework of mutual cooperation in the crisis management plan within the framework of the territorial perimeter.

8. Použitá literatura a ostatní zdroje

8.1. Knižní literatura

1. KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-758-4.
2. KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, 2000. ISBN 80-7201-250-9.
3. KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-561-8.
4. KLÍMA, Karel. *Odpovědnost územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-87956-09-0.
5. VEDRAL, Josef. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-597-1.
6. VETEŠNÍK, Pavel a Luboš JEMELKA. *Zákon o obecní policii: komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9.
7. MATES, Pavel, Jindřich ŠKODA a František VAVERA. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-604-2.
8. JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-80-7400-355-4.
9. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
10. KRAUSOVÁ, Lucie a Věra NOVOTNÁ. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. Právní rukověť. ISBN 80-7357-214-1.
11. VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. 1. vyd. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1723-7.
12. TUREČEK, Karel. *Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy*. 2. vyd. se změnami reformou veřejné správy. Praha: Soudy, 2003. ISBN 80-903134-3-4.
13. DOLEŽAL, Jiří. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-626-1.

8.2. Právní předpisy

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 480/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády ČSR č. 1/1972 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 462/2002 Sb., k provedení zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů

8.3. Elektronické zdroje

<http://www.mvcr.cz>

<http://www.asociacekraju.cz/kraje-cr/>